

BONA PAU

PREMSA
CORONA

Nº. 605 - Any LI - MONTUÏRI - JULIOL - 2003

Flor de melicotoner de Son Pujol

● En el nou Ajuntament, constituït el 14 de juny, predomina gent jove i més de la meitat són regidors nous

BREUS

**Andreu Genovard,
Administrador Diocesà**

Ens omple de satisfacció que el qui fou uns anys ferme col·laborador de **Bona Pau**, Andreu Genovard Orell, hagi estat nomenat Administrador Diocesà de Mallorca a rel de la mort del bisbe Teodor Úbeda. És, per tant, el màxim responsable eclesiàstic fins a l'arribada del nou bisbe.

**I Festival Internacional
d'orgue Antoni Martorell**

A l'església de Sant Francesc d'Inca tengué lloc el *I Festival Internacional d'Orgue Antoni Martorell* el passat 15 de juny on l'organista australià Brett Leighton interpretà meravellosament escollides obres de compositors de fama mundial.

**Nova llicenciada en
pedagogia**

Ens omple de satisfacció que la jove, amb greus dificultats visuals, Margalida Moll Ramonell, aquest juny passat hagi assolit la llicenciatura en pedagogia. El desmesurat esforç que li haurà suposat ha culminat amb una gratificant satisfacció. Enhorabona a ella i als seus pares.

**Nocs d'or sacerdotals de
Sebastià Miralles**

De la mateixa manera que fa 50 anys publicàvem a **Bona Pau** la notícia de l'ordenació sacerdotal de Sebastià Miralles, ara ens plau divulgar la celebració de les nocs d'or; esdeveniment que va commemorar en un encontre de

Grup de nins i nines de Primera Comunió que participaren a la precessó del dia del Corpus

preveres a Lluc, a la parròquia del Terreno d'on és rector i el passat 22 de juny a Montuïri amb familiars, amics i antics feligresos.

Recuperació

Després que Bartomeu Bennàssar Verger (de cas Carboner) fou arrossegat per un cavall a les festes de Sant Joan a Ciutadella, va quedar inconscient, fou intubat i precisà ventilació mecànica a la mateixa ambulància i posteriorment ingressà a l'hospital Verge del Toro de Menorca. Després fou tralladat a la UCI d'on en sortí dia 26. Va sofrir traumatisme craneoencefàlic, romputa de cama i altres ferides, si bé les lesions que pateix sembla que no son greus.

**Fundació Son Fornés:
Cicle de Conferències**

Per als quatre divendres de juliol, dies 4, 11, 18 i 25, la Fundació Son Fornés organitza un interessant cicle de conferències sota el títol *Viatge per l'Amèrica Precolombina a través de l'Arqueologia*, les quals seran impartides per rellevants personalitats espanyoles i americanes. Es realitzaran a la Sala de Música de l'Ajuntament de Montuïri (entrada pel c/ de la Pau) i començaran totes a les 21'30h.

Aquesta revista ha rebut el suport del

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

ES GRAONS

Satisfactori

És digne d'alabança i satisfacció que en aquesta legislatura 4 dones ocupin un escó en el nostre consistori. Un fet que no s'havia produït mai a la vila, però que veus femenines aportin iniciatives, defensin els seus interessos i els del poble és afalagador.

Malifetes

Es tracta de dolenteria, de fets propis de persones malintencionades els detestables i perjudicials incidents que ocasionen a qualsevol indret del poble les nits dels caps de setmana. No vol dir que els culpables sien montuïrers, però sí gent sense escrúpols que provoquen malifetes, desbaraten els qui dormen amb placidesa o fan malbé pertinences alienes.

**BONA
PAU
Montuïri**

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Antoni Mateu Socías, Melcior Nicolau Jaume, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata, Felip Munar i Munar, Gabriel Camps Ferrer, Miquel Mascaró Crespi, Joan Barceló Cerdà, Lluís Servera Sitjar i Andreu Vidal Rossinyol.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Correu electrònic: oabonapau@terra.es

Parlem d'eleccions

Poc abans de les eleccions, al punt del migdia, de manera casual vaig coincidir a la plaça amb el, aleshores, batle en funcions. Com que no feia aquesta calorada que ens té tan atupats, tirarem de conversa fent, sense entrar en massa profunditat, conjectures damunt el fet que dins dos o tres dies la voluntat del poble posaria damunt la taula. Vos puc assegurar, i esper que ningú no es molesti, que en Biel no ho veia gens clar. Amb aquestes estàvem quan, mirau per on, aparegué de la part de Can Xorri, en Mateu. Com no podia ser d'altra manera, s'acostà a saludar-nos i abans que ens fugís, anc que no m'agrada xerrar de política, vaig fer tot quan m'era possible per treure un poc de suc a aquella casualitat d'ajuntar davant l'ajuntament el dos capdavaners dels partits que segurament traurien més vots al poble.

La xarrada, si bé prou curta, donà temps per treure la conclusió que el dia que no es votin idees sinó programes, i que passat els quatre anys, quan tornin les eleccions, si guem capaçes de jutjar com s'ha complit aquell programa ple de promeses i que, d'acord amb això, votem a un o l'altre, no pels colors sinó pels fets. Aquest dia hauré entrat tal volta a la majoria d'edat democràtica. Tots tres coincidíem en què així hauria d'esser, malgrat que un rematà que ell mai no ho podria fer, perquè les idees arrelades des de petit, a l'hora de votar sempre ens duen cap un costat o l'altre. La curta conversada acabà amb una abraçada que es donaren just baix dels graons en Biel i en Mateu. Abraçada que, sincera o no, duia la rúbrica d'una bona rialla. Per l'abraçada i la rialla no vaig poder menys que dir-los: Llàstima de foto, es mereixeria la portada de Bona Pau.

Passades les eleccions, sense caure en la temptació de fer una anàlisi de com foren, que segur estam cansats de llegir-ne, cal dir que, com sempre, tots es consideren guanyadors, i es que amb els vots, el més beneït sap fer jocs de mans i magarrufes. Això ha passat sempre. Un parell de coses em però criden l'atenció. Són, entre moltes altres, aquestes:

- En Bono segueix guanyant malgrat li cercassin per adversari un joveçà d'allò més ben plantat, amb un "pedigrí" que ja ho voldrien molts dels que passen les anques per les Corts. Mirau per on, no pogué digerir la derrota, per altra part molt normal, i s'ha retirat de la política. I es que en Bono és en Bono, i com que ho fa bé, guanya una vegada rera l'altra.

- Sorprem que a Muxia, com també a la majoria de municipis de l'anomenada Costa

Da Morte, hagi repetit majoria el PP. Malgrat el xapapote, les fotos oficials de planyeres d'altres indrets i el rebombori del "nunca mais".

- Possiblement hagi començat un nou cicle polític a Catalunya; això es veurà els pròxims anys. Tot depèn d'on arriba en Carod Rovira... Un dia o l'altre els catalans s'hauran de definir i no només a compartir o no l'aigua de l'Ebre.

- Canàries, a "lo" seu. És clar que saben allò que volen. Nyeu, nyeu a un i l'altre, però ells endavant.

- A Madrid, on la fuita d'en Gabaldón cap a la batlia per llavors empènyer-lo cap a futures empreses, deixà la porta oberta a noves cares; ja veis la que s'ha armada abans de començar la feina. I és que ho mireu com ho mireu, es doblers sempre corrompen.

- A ca nostra, és a dir, a Mallorca, quan ens toquen la butxaca, o pensam que ens la poden tocar, arrufam el nas. No ens agraden massa els experiments, en tot cas, com deia aquell, s'han de fer sempre amb gasosa no amb salfumat. Hi ha molta feina a fer i no només amb l'assumpte del turisme. Esperem que encertin, sinó, ja ho sabeu, d'aquí quatre anys, uns altres. Fins que ho facin bé. Ah, i el qui comanda, tenguí els vots que tenguí, sia responsable del seu fets, sinó, que no tenguí tanta comandera.

Diuen que el Govern es perd des del govern i es guanya des de l'oposició. Jo diria que el Govern es pot perdre des del govern, però també es pot reafirmar governant, igualment que des de l'oposició es pot anar guanyant cada dia el futur Govern o també es pot anar perdent aquesta possibilitat de governar. Això tan senzill, que sembla talment un trencaclosques, convendria ho tenguessin present en Biel i en Mateu. Si tots dos van guanyant dia a dia amb el seu bon quefer un poc del futur Govern, un poc de la batlia del 2007, Montuiri hi sortirà beneficiat.

El dia de la trobada a plaça, a mena de despedida, els vaig prometre una glosa. Bé, idò aquí la teniu. Tal com deia Calderon:

Sigui en somni o en veritat
sols importa es fer el bé.
Si és en somni, mirau per on,
a tots sempre mos convé,
tenir un despertar calmat.
I si es vera, per casualitat,
el cel ja tindrem guanyat
si el bé sempre hem volgut fer.
Ay d'aquell que això confon.
Com dirien al carrer:
...I que hi va de peu girat!

BIEL CAMPS

DOS DITS DE SENY

La cara bona de les vacances

Cada any, en tocar el mes de juliol, quan ja ha acabat el curs escolar, dins les famílies i dins la societat en general hi ha una gran moguda entorn d'un fenomen anomenat vacances. Un període de descans estiuenc que s'ha arribat a fer del tot necessari donat el ritme estressant que portam habitualment.

Les vacances són un temps apropiat per *carregar les piles* o les bateries del motor de la nostra vida, sovint gastades per tants d'esforços i envestides que ens veim obligat a fer la resta de l'any. Són també un temps privilegiat per *trencar la monotonia* del quefer quotidià i poder realitzar aquelles coses que sospiraram i per a les quals mai no trobam un moment per dur a terme: llegir algun llibre, realitzar un viatge, anar d'excursió, descansar...

Però les vacances són sobretot un temps per a la *relació*, per conèixer nova gent, per aprofundir l'amistat, per visitar aquelles persones que fa temps no hem vist...

Les vacances són també un temps hàbil per a qualsevol casta d'*esplai*: passejar, sense més pretensions, prendre la fresca dialogant amb uns veïnats, dedicar més temps a la família, fomentar les amistats...

Aquest període de descans ens convida també a *descobrir* millor la naturalesa, a *gaudir* d'una sortida o posta de sol, a *contemplar* amb placidesa les nits estelades, a *assaborir* el silenci d'un horabaixa pels entorns de la vila o per l'assossec de la mar.

De la mateixa manera les vacances ens poden ajudar a *recuperar* la pau, la serenor, l'equilibri, a retrobar-nos amb nosaltres mateixos...

Les vacances tenen tots aquests i molts altres caires bons que en general podran i sabran aprofitar tots aquells que durant la resta de l'any i des del lloc que ocupen s'han hagut d'esforçar per complir el seu deure i ara tenen ben guanyat aquest temps de descans, sobretot quan el xafogor de la calor empeny de valent.

SALOMÓ

2003: ANY MOLL

Vida i obra de Francesc de B. Moll

(1943-1954)

1943 Viatge a Barcelona amb la seva dona. Publica *El somni encetat* de Miquel Dolç, primer llibre publicat d'un autor vivent després de la Guerra Civil. Manuel Sanchis Guarner s'incorpora a les tasques del "Diccionari". L'estiu, lloguen casa a Bunyola per a les vacances. Dolors a causa d'un ciàtica.

1944 Segueixen les molèsties de la ciàtica.

1945 Viatge d'exploració de mercat per als Manuals Moll a Saragossa, Bilbao, Madrid, Sevilla i València. El mes de juny, és operat, a Barcelona, d'un neurinoma a la part esquerra del coll. Paràlisi passatgera del braç esquerre. Vacances a Lluc i a Cala Millor. Al mes de desembre, neix na Caterina ("Nina") a Palma. Publica els *Souvenirs d'un voyage d'art à l'île de Majorque*, de J. B. Laurens, primer volum de la primera "Biblioteca Raixa".

1946 Aplec a can Miquel Ferrà amb altres intel·lectuals en ocasió de la visita de Joan Mascaró i de Joan Estelrich. Sessió literària i gastronòmica al "Círculo Mallorquín". Visita amb altres lletraferits Mn. Salvador Galmés a Sant Llorenç des Cardassar. Neix l'ambiciosa col·lecció *Exemplaria Mundi*.

1947 Edita *Les millors rondalles de Mallorca*, de Mn. Alcover, el llibre de més bona presentació de l'editorial Moll. Publica l'edició poliglota de *El Pi*

de *Formentor*. Arrendament amb promesa de venda de la Impremta Mossèn Alcover a Norbert Bauzá. Durant l'estiu reprèn, amb Manuel Sanchis Guarner i les seves filles Aina i Francesca, per terres de Catalunya, les enquestes dialectològiques de l'ALPI. Durant la tardor continua amb Sanchis les enquestes al País Valencià i a la Franja aragonesa.

1948 Comença a sortir l'edició de les *Obres* de Maria Antònia Salvà, en doble edició. Compra de Llibres Mallorca. Hi coneix Josep Pla. En Miquel Marquès Coll l'anima a continuar l'edició del Diccionari. Manifest de petició d'ajuda per a la represa de l'edició del DCVB. Constitució d'una "Comissió Patrocinadora del Diccionari". Reorganització de la "Lliga de Protectors del Diccionari".

1949 Venda de la Impremta Alcover a Maria Sáiz. Publica el *Sumario de Alemán para hablar con los niños austríacos* (amb el pseudònim Fritz Hartmann). L'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona el nomena membre corresponent. Surt el fascicle 39 del volum III del Diccionari, que havia quedat aturat el 1937.

1950 Al gener, vinguda a Palma de Blasi, Ballester i Mateu, que s'ofereixen a promoure el Diccionari a Catalunya. El mes d'abril, a Barcelona es constitueix la "Comissió Patrocinadora del

Diccionari", sota la presidència de Joan Antoni Maragall. Comencen els actes de propaganda a Catalunya i a Mallorca. El mes de maig fa la primera conferència de primavera a Barcelona. S'acaba d'editar el tercer volum del Diccionari. 1951 Reunió plenària constitutiva de la Comissió Patrocinadora a Barcelona. Exposició del Diccionari a Barcelona i a València. Segona conferència de Primavera a Barcelona. És nomenat vocal de la Junta de l'Estudi General Lul·lià, entitat tot just reconstituïda. Comencen a funcionar-hi els Cursos d'espanyol per a estrangers. Primer aplec literari dels "Amics de les Lletres". S'acaba d'editar el quart volum del DCVB.

1952 Tercera conferència de Primavera a Barcelona. S'edita el quart volum del DCVB. Campaña de propaganda a Catalunya i a Mallorca. Exposició del Diccionari a Palma. Darreres enquestes dialectològiques amb Manuel Sanchis Guarner per a l'ALPI a Catalunya Nord. Escapada a París. Després viatja a Suïssa per a conèixer personalment Walter von Wartburg i Arndt Steiger, amb qui ja tenia correspondència. Mort del seu germà Josep. Nous problemes de salut: paratífus. Exposició del Diccionari a Sóller. Publica, a l'editorial Gredos, la *Gramàtica històrica catalana*.

1953 Surt el primer número i darrer dels "Quaderns Literaris Raixa". Conferència prohibida, el mes de febrer, a Lleida, sobre *La importància del català occidental en la llengua literària*. Participa en el VIIè Congrés de Lingüística Romànica com a vocal del comitè organitzador i hi llegeix una comunicació sobre *Els parlars baleàrics*. Conferència de primavera a Barcelona. A final d'any publica *Raixa. Miscel·lània de literatura catalana*. Comença a l'Estudi General Lul·lià un curs d'iniciació a la "Gramàtica mallorquina". S'acaba d'imprimir el volum cinquè del DCVB.

1954 Conferència de primavera a Barcelona. Fa un cicle de conferències a les universitats alemanyes de Munic, Erlangen, Würzburg, Frankfurt i Bonn. Publica *El que s'ha de saber de la llengua catalana* de Joan Coromines, primer volum de la Col·lecció "Raixa". Publica la primera edició del *Curso Breve de Español para Extranjeros*. S'acaba d'imprimir el volum sisè del DCVB.

(Continuarà)

- Toldos • Capotes
- Falsos sòtils
- Sòtils de policarbonat

C/. S. Rafel, 84 • Telf.: 971 24 59 09 • Fax 971 24 63 19
Telf. mòbil: 907 11 12 01 • 07008 Palma de Mallorca

Campanya de prevenció solar

Els perills del sol

Quan arriba l'estiu a la gent li atreu anar a la platja i posar-se "moreno". Un costum que resulta agradable i saludable, però també molt nociu si no es prenen una sèrie de precaucions.

En realitat el sol és un dels elements imprescindibles per a la vida, ja que activa moltes reaccions bàsiques en el desenvolupament dels éssers vius i és un element indispensable per a la síntesi de vitamina D, factor necessari per als nostres ossos. Però un excés de sol i una inadequada exposició poden tenir repercussions negatives com és el cas de cremades, envelliment cutani prematur, intoleràncies solars, pigmentacions (taques), insolacions i, la més greu, el càncer de pell.

El sol emet distints tipus de radiacions solars, d'entre les quals destaquem les que arriben a la superfície de la Terra, ja que travessen la capa d'ozó. Aquestes són:

– Les radiacions "ultravioleta":

- **Els raigs UVB:** Més intensos durant l'estiu, es queden a la superfície de la pell (epidermis i dermis superficial). Els seus efectes a curt termini són bronzajat i cremades. A llarg termini poden produir alteracions de l'ADN i càncers cutanis.

- **Els raigs UVA:** Estan presents durant tot l'any, penetren més profundament dins la pell, essent la causa principal que tomem morenos, però també responsables de pigmentacions, intoleràncies solars i, a mig i a llarg termini, causen envelliment i poden arribar a produir càncer cutani.

- **Els raigs IR (Infrarojos):** Són els responsables de la sensació de calor.

La formació d'un càncer de pell es produeix degut a les cèl·lules sanes que entren repetidament en contacte amb un agent cancerigen, en aquest cas les radiacions UV i juntament amb altres factors poden mutar i convertir-se en cèl·lules cancerígenes que no desenvolupen bé la seva funció i que es reproduïxen desmesuradament, podent arribar a envair altres teixits i òrgans (metàstasi).

Destacarem dos tipus de càncer de pell, el **carcinoma**, que s'origina com a conseqüència d'exposicions constants i freqüents al sol durant llargs períodes de la vida i es forma a zones com la cara, mans, coll... i afecta més a homes que a

dones al voltant dels 50 - 55 anys, sobretot a persones que treballen a l'aire lliure, pagesos, pescadors, picapedrers... Una dada molt significativa és que Balears és la regió del món amb més incidència d'aquesta malaltia; la sort és que els carcinomes no donen metàstasi i la mortalitat és molt baixa, només un 1%.

L'altre tipus és el més perillós, el **melanoma**, és més propi de persones que prenen el sol a la platja sense adoptar mesures preventives. Apareix en els melanocitos, que són cèl·lules que elaboren un pigment anomenat melanina, responsable del color de la pell, dels cabells i de l'iris. També es pot produir un melanoma a partir de nevus (lunars) ja existents. Per això és molt important l'autoexploració i sempre s'ha de consultar el dermatòleg quan notem que un "lunar" creix, canvia de forma, de color o que la zona del voltant s'inflama.

Les persones que tenen molts de nevus s'han de fer revisions periòdiques.

El melanoma té un creixement ràpid, dona metàstasi i la mortalitat és molt elevada. La seva incidència és més baixa que el carcinoma, però darrerament està en augment.

Els grups que tenen major risc de patir un melanoma són:

- persones de pell blanca i sensible.
- dones d'edat entre 40 i 50 any.
- persones amb antecedents.
- persones que han patit dues o més cremades amb bòfegues abans dels 18 anys (la pell sempre passa factura i és molt important la protecció en nins i joves).

Què podem fer per prendre el sol sense riscos?

- Podem utilitzar barreres físiques, com posar-nos davall un para-sol, utilitzar gorres, ulleres de sol...

- Utilitzar un bon fotoprotector. Aquest s'ha de triar segons el tipus de pell ("fototipo"), les hores en què es pren el sol i l'índex UVI (índex de radiació UVB que ens arriba). S'ha de tenir en compte que un bon protector solar ha de dur filtres UVB, filtres UVA, han d'esser fotoestable resistent a l'aigua i inocu per a la pell.

- Evitar el sol entre les 12 i les 16 h.
- Renovar el protector solar cada 2h i posar-lo abundantment 30 minuts abans de l'exposició sobre pell seca.

No hem d'oblidar zones com orelles, peus, ingles, morros (sobretot persones que tenen herpes labial).

- Recordar que un factor de protecció alt també permet el bronzajat.

- Extremar precaucions a la neu i zones equatorials.

- Els dies ennegulats també ens hem de protegir.

- Evitar exposicions al sol de nins menors de 3 anys i si els duim a la platja que sigui a partir de les 18h. A partir dels 3 anys, elegir un protector d'ample espectre UVB/UVA específic per als nins. La protecció continua des de la infància amb un producte de qualitat alt disminueix en un 78% el risc d'aparició de càncer.

- Hi ha situacions especials que mereixen més atenció, com el cas de dones embarassades, persones molt majors i gent que pren certs medicaments com sulfamides, anticonceptius, anti-histamínics... que poden donar reaccions de fotosensibilitat.

- Per últim recordar que el fi d'un producte solar no és el d'augmentar el nombre total d'hores d'exposició, sinó permetre una exposició raonable i sense risc.

JOANA MA SERVERA SITJAR

Llicenciada en Farmàcia

Enriqueix la teva nòmina

Amb actius
que milloren la teua
qualitat de vida

"SA
NOS
TRA"
CASA DE BALEARS

LA IMATGE COMENTADA

Definir és limitar els significats i destriar-los d'altres realitats o abstraccions. No resulta gens senzill o vinent ara i aquí, dibuixar –mai més ben dit– l'essència genial i l'estil de vida del nostre amic. Nascut dia 30 de novembre de l'any 1943 a la capital de Biscaia, Bilbao, en Santiago Merino de la Cruz germinà a la claror de la comare "ARTÍSTICA". Amant incondicional, i fidel sempre més, de l'exorcisme de l'estètica, de la manufactura plàstica i visual intimíssima, de la bellesa terapèutica de l'art; al cap i a la fi, globalment entès i sentit. Com si fos el primer pas per encarnar la llibertat i la memòria, per a poder prosseguir, així, un camí sensorial farcit de màgia immortal. Poseeix, ell, la traça genètica del millor diletant i, a més, participa, activament del mestratge existencial i cíclic de la natura. Paisatgista, imatger, decorador, fotògraf, modelador, retratista de pinzell i esculpint, entallador...

El protagonista d'avui residí, d'ençà la seva naixença, gairebé un quart de segle (24 anys, justament) a la ciutat del riu Nerbion. No formà part de l'ensenyança vernacle de les "ikastolas", sinó que cursà estudis, altrament, entre els religiosos de l'orde dels escolapis, essent-hi omnipresent la llengua castellana.

A partir d'aleshores, en Santi, cavalcant un destí errant i no gens previst –així ho creia–, recalà a Eivissa l'any 1967. Allà regentà un bar propi, juntament amb una bruixa-vident de Veneçuela, que gaudia de passaport nord-americà. I fou soci també d'una discoteca ubicada al port eivissenc. Més tard, a galop de l'aventura bohèmia que l'anava esperonant, desembarcà a l'illa menor de les Pitiüses.

A Formentera va romandre-hi devers set anys, des d'on alenava el batec comunal i lliure de la civilització "hippie". Lluny de les comoditats domèstiques coetànies, sobrevivia sense aigua corrent ni corrent elèctric. Tots eren germans, de sang plural: ianquis, holandesos, amerindis, qualche espanyol (un sol mallorquí, el músic Toni "Citar"), escandinaus de Suècia, angleses,... algun suís, gentilici, aquest darrer, del "mestre" per antonomàsia d'en Santi, n'Alain, astròleg i dietista, de qui aprengué el perquè de tot plegat. Del seu magisteri, n'aprofità les lliçons fatalistes, que proclamaven que res no ens és fortuït o casual, sinó que qualsevol coincidència amb els elements que confor-

En Santi adquirí l'habilitat d'estimar l'art, vivament, i viure'l com un esteta

platillo volante! ¡Además, se observaban estrellas hacia todas direcciones, incluso muy por debajo del nivel desde donde yo me encontraba! ¡Fue una sensación única, indescriptible, mágica! Allà adquirí l'habilitat d'estimar l'art, vivament, i viure'l com un ESTETA (així ell, s'autodescriu). Para asumir este calificativo es imprescindible disponer de un sentido estricto de ti mismo –reconeix– y sobre todo de tu obra.

Entretant, així mateix, a l'any 1970 en Santi formalitzava matrimoni amb una al·lota de Madrid, la unió del qual originà tres criatures. Viatjà, a l'instant, a la capital suara esmentada i, sense aturall, s'allotjà en múltiples latituds: a Bilbao (on mostrava el seu repertori pictòric, en una distingida exposició), a la Gascunya francesa, devora el castell de Lagardere; a Màlaga; al Japó;... i a Montuiri.

A la nació nipona s'amistançà amb n'Ayako Tsutsusi, la seva actual esposa, des que fa uns parell d'abril oficialitzaren l'enllaç conjugal, civilment, a l'ajuntament de la nostra vila. Emperò des de l'any 1987 hi conviuen, a Montuiri. I aquí, precisament, han romàs progenitors de /dos nins modèlics, en Gaizka (de 16 anys d'edat) i n'Aitor (d'11 anys).

N'Ayako, d'ell la senyora, és natural de Yoshii, població de Fukuoka (al sud-oest de l'arxipèlag japonès), i esmerça

men l'entorn, les nostres circumstàncies, són fruit d'un procés determinat per endavant, i necessari per entendre la màgia del món, és a dir, la VIDA. N'Alain, a més, fomentà els hàbits d'una alimentació sana i higiènica, entre els seus companys de sort. Suposà, en definitiva, per a tots els que l'admiraven, un mecenes espiritual, un alquimista a l'abast.

Formentera albergava, també, en aquell bocí d'història daurada, coneguts melòdics de l'àlbum estatal i internacional: partint del català Pau Riba, fins als components britànics de "Pink Floyd", entre d'altres. Aquell espai d'ínsula privilegiada, resultà, per a en Santi, corpredor, encisador. Una suma de vibracions dolces, de solpostades fascinants, de somriures i esguards temptadors que comunicaven més, i tot, que no les paraules de Babel. Sentidament, ell ens relata que *¡la primera vez que vi la luna saliendo del agua, en la Mola (on ell habitava, a Formentera) no lo en tendía, se asemejaba, quizás, a un*

S'ha dit que...

Aquests mesos d'estiu a Montuïri hi torna haver calma. Les vacances han arribat no sols a les escoles, sinó també als polítics i a la política. La tranquil·litat és la nota dominant i carrers i cafès estan més buits que mai.

Pels qui queden a Montuïri (no tothom se'n va) hi ha programades activitats d'estiu d'entre les que algunes ja són tradicionals, com el torneig de futbol sala i els cursets de natació.

A principis d'aquest juliol s'hauran tornat reemprendre les excavacions al talaïot de Son Fornés, les quals es perllongaran fins a l'acabament de juliol. Una demostració de l'interès per a les noves troballes i una poca por a la calor.

**Els amics de les pertinen-
ces** d'altri aquesta vegada se'n du-
gueren els doblers dels calaixos de
Can Muix. I... quin esglai quan el dia

següent se'n
temeren.

**Sobretot
en dues
ocasions**
s'han sentit
coets aquest
mes passat i
les dues han
estat per mo-
tius ben dife-
rents i gairebé
intranscendents per a
Montuïri: Dia
14 amb motiu
d'una trobada a la vila d'escoles de
ball i dia 28 per celebrar el triomf del
Mallorca com a campió d'Espanya de
futbol de la Copa del Rei. Mentre sia
per motius d'alegria...

A mitjan mes per les tertúlies
es parlà molt del xoc d'un camió i
tres cotxes un poc més enllà del
Vivero. La notícia més desagradable
de l'incident fou la mort d'una perso-
na (no de Montuïri) i l'incendi a dos
trossos de conreu d'allà prop.

Tornen a sentir-se queixes

de les extravagàncies dels vespres
dels dissabtes. Lamentacions degu-
des a l'excés de renou de les motos,
ja passat mitja nit, i a la circulació en
direcció prohibida. Qualcú hi posarà
remei?

També se senten queixes,
fins ara poc freqüents, com són les
captades a rel dels robatoris d'alls.
Ara ja es tem que dels nostres
camps desapareixin cebes, me-
lons, síndries... fins acabar amb tot
quan hi semblam.

Els components de l'Escola
de Xeremiers i Tamborers de
Montuïri de cada dia se'ls veu més
animats, se'ls nota més progressos i
se'n desfan d'allò millor. I també
gaudeixen de sortir a interpretar en
públic. I ja és molt.

Una fotografia repetida i
col·locada allà on no pertocava a la
darrera edició de **Bona Pau** fou mo-
tiu dels més diversos comentaris.
Tothom, però, va comprendre l'equi-
vocació.

Volem animar els joves a partici-
par al **Concurs de Conte Curt**.
Encara no s'ha rebut cap text, de
montuïrer, però sí 26 d'externs, pel
concurs dels majors. Però... encara
hi ha temps; fins a dia 21 d'aquest
juliol no expira el termini.

Quan manca poc més d'un mes
per a Sant Bartomeu ja es comença a
parlar-ne. No se sap res del progra-
ma, però festes, sí, n'hi haurà. Segur.

EN XERRIM

DE VENA

gran part del seu temps a atendre,
al domicili montuïrer, pacients de to-
ta casta, mitjançant tècniques de re-
laxament, reflexologia, shiatsu, bany
de peus, aplicació d'àloe vera, rota-
cions articulars i, més que més,
moltíssim d'esment i coneixença.

Complementats lleialment, l'un i
l'altra, en Santi i n'Ayako, eviden-
cien el principi oriental i filosòfic del
"yin" i el "yang", la convicció pràctica
del contrapès psicosomàtic que re-
porta, consegüentment, l'harmonia i
serenor desitjades. De mancomú,
plegats, forgen l'existència resse-
guint el lema rítmic de la vida sim-
ple, genuïna i universal: Si no res-
pectes el teu entorn, mors! L'art i la
naturalesa comparteixen, també,
una única placenta!

La vocació liberal d'en Santi, artís-
ticament i humana, és condensada ja
a l'Euskadi natal, el seu paradís re-
cobrat, rubricat gloriosament pel
Oteiza, Ibarrola, Chillida i companyia.

De tota manera, opina l'amic Merino

de la Cruz: !Yo soy de la universidad
de Formentera; Des d'on resava,
igualmente i en anglès, l'eslògan Today
is the first day of the rest of your life!
(Avui és el primer dia del restant de la
vostra vida!). El poder de la creació
personal, quan equival a "ART" i re-
flecteix, mínimament, la invenció cos-
mològica, proporciona el millor delit
immunològic de l'ànima, enfront dels
pecats indisculpables de cada dia...

Vet aquí com a meta de l'escrit,
l'anècdota que ressenyà en Santi,
de viva veu, quan jo l'entrevistava
il·lusionat: *En cierta ocasión, recuer-
do (de Montuïri) una mujer que con-
templaba, detenida, un cuadro mío
que reflejaba un cielo azul. Más tarde
empezó a lagrimar, a lloriquear, y yo
me interesé por ella y le pregunté:*

— ¿Le ocurre a menudo esto?

— ¡No, no... jamás había sentido
algo así!

La tendresa, venturosament, parla
encara, de tard en tard, en humà.

JOAN BARCELÓ

L'AJUNTAMENT INFORMA

Constitució del nou Ajuntament

En sessió pública extraordinària dia 14 de juny a les 12 hores per tal de procedir a la constitució de l'Ajuntament i a l'elecció de batle es reuniren:

- 1.- Gabriel Matas Alcover (PP)
- 2.- Jaume Bauzà Mayol (PP)
- 3.- Maria Verger Noguera (PP)
- 4.- Rafel Fullana Miralles (PP)
- 5.- Jaume Ramonell Miralles (PP)
- 6.- Magdalena Fornés Gomila (PP)
- 7.- Mateu Ginard Sampol (PSM)
- 9.- Antònia Arbona Rossinyol (PSM)
- 10.- Margalida Mayol Salvà (PSM)
- 11.- Bartomeu Servera Gallard (PSOE)

Els quals han estat proclamats regidors electes en les eleccions locals efectuades dia 25 de maig de 2003.

Es va constituir la mesa d'edat integrada pel regidor electe de més edat, Mateu Ginard (PSM) i pel de menor, Jaume Ramonell (PP), i tot seguit prengué possessió el nou Ajuntament prèvia la promesa o jurament d'acatament a la Constitució amb l'absència del regidor Jeroni Nicolau Garau (PSM) que prendrà possessió a la primera sessió en què es presenti

Elecció de Batle

Després que la presidència de la mesa anunciàs que es procediria a l'elecció de Batle, es féu la votació, la qual dóna el següent resultat:

Gabriel Matas Alcover (PP): 6 vots
Mateu Ginard Sampol (PSM): 3 vots
Bart. Servera Gallard (PSOE): 1 vot.

Gabriel Matas Alcover ha obtingut 6 vots, que representen la majoria absoluta del nombre de membres que de dret integren la Corporació, per la qual cosa és proclamat Batle.

Ginard, President de la Mesa d'Edat, li fa entrega de la vara de mando.

Matas passa a prendre possessió com a Batle i assumeix la Presidència de la Corporació. En el seu parlament entre altres coses digué:

Durant aquests quatre anys que he estat Batle d'aquest Ajuntament he intentat fer feina per donar-li el respecte que es mereix al càrrec de Batle, però, sobretot, per poder complir les obligacions que representa. Hem fet coses bones, unes ben fetes i d'altres potser que no tant, però lo que sí és segur és

En sessió plenària extraordinària el 14 de juny es va constituir el nou Ajuntament i fou reelegit batle de Montuïri Gabriel Matas

que sempre hem intentat fer-les en benefici de Montuïri i dels montuïrers. Aquest ha estat el nostre programa i el nostre projecte primordial. Ara, avui, quan comença aquesta nova etapa de quatre anys de govern i he tornat renovar la meua promesa al front de la batlia, vull també renovar, a la vegada, el compromís que comporta: servir al meu poble, vetllar pels interessos generals, lluitar perquè es compleixin, en la mesura de lo possible, les demandes de tots els montuïrers. Emplaç, també, des d'aquí, tots els membres del meu equip de govern, perquè facin d'aquesta feina, un motiu d'il·lusió i de valentia per defensar les àrees que hauran de gestionar. Però, sobretot, vull, al mateix moment, reptar i animar la resta de regidors, membres d'aquesta taula, perquè col·laborem entre tots, a donar vertader sentit democràtic a la gestió que hem de desenvolupar. És l'única manera d'aconseguir que la valoració final d'aquest Ajuntament sigui positiva.

NOMENAMENTS

Per decrets signats el 24 de Juny de 2003 es va acordar:

Comissió de Govern

a) Nomenar membres de la Comissió Municipal de Govern els regidors Jaume Bauzà Mayol, Maria

Verger Noguera i Rafel Fullana Miralles; quedant integrada pels indicats regidors i presidida per aquesta Batlia.

Tinents de Batle

b) Nomenar Tinents de Batle als següents regidors, membres de la Comissió de Govern:

- Primer Tinent de Batle: Jaume Bauzà Mayol.
- Segon Tinent de Batle: Maria Verger Noguera.
- Tercer Tinent de Batle: Rafel Fullana Miralles.

Delegats d'Àrees

c) Designar Regidors Delegats de les àrees o serveis que s'assenyalen als següents:

1.- Jaume Bauzà Mayol, de les Àrees d'Agricultura, Indústria i Comerç; Àrea de Turisme; Àrea de Governació; i Portaveu del Grup municipal PP.

2.- Maria Verger Noguera, de les Àrees de Cultura i Educació i Àrea de Patrimoni.

3.- Rafel Fullana Miralles, de l'Àrea d'Hisenda i Àrea de Festes.

4.- Jaume Ramonell Miralles, de l'Àrea de Serveis Socials; Àrea d'Esports i Joventut.

5.- Magdalena Fornés Gomila, de l'Àrea de Sanitat i Àrea de Medi Ambient.

Joana Mª Servera va impartir una conferència sobre prevenció solar

Conferència

A l'entorn de la prevenció solar dia 5 la Llicenciada en Farmàcia, Joana Mª Servera va oferir una conferència organitzada per l'Associació Local de la Lluita Contra el Càncer. Il·lustrada

Sobre gloses i glosadors Felip Munar va oferir una interessant conferència el darrer dia de maig

Dia 28 fou elegida la nova junta directiva de l'Associació de Persones Majors

amb nombroses diapositives fou seguida amb molt d'interès pel públic assistent, de la qual un detallat resum es troba a la pàgina 5.

Trobada d'Escoles de ball de bot

Una vintena d'escoles de ball de bot de tota l'illa prengueren part dia 14 a Montuïri a la tercera edició de trobades d'aquestes entitats organitzada pel Centre de Difusió de Cultura Popular i patrocinada pel CIM. També hi hagué una conferència a càrrec de Francesc Vallcaner sobre el *Costumari tradicional*, un cervilla amb la participació de les escoles de xeremiers de Montuïri i de Maria de la Salut i un ball a càrrec dels grups *Tracalada* i *Al-Mayurca*.

Final de curs de l'Escola de Música

Els alumnes de l'Escola de Música els dies 27 i 28 oferiren dos concerts de final de curs a l'església organitzats pel Patronat i amb la col·laboració del pares i mares dels alumnes. En acabar s'oferí un refrigeri a plaça. Una conclusió que es repeteix anualment, si bé també serveix per estimular els alumnes.

Tercera Edat

Associació de Persones Majors Nova junta directiva

Dia 28 l'Associació de Persones Majors va celebrar l'assemblea anual on es va donar compte de les activitats dutes a terme i de les previsions per al futur. Al final, després de les votacions, foren elegits els nous membres de la junta directiva, la qual va romandre així: *President*: Rafel Socias Miralles; *Vocals*: Catalina Quetglas Bergas, Francesc Mas Ribas, Maria Miralles Mayol, Antònia Garcias Munar, Coloma Mascaró Pocoví, Margalida Noguera Gomila, Rafel Amengual Jaume, Margalida Lladó Gomila i Martí Ferrer Sampol.

bar

Ca na Poeta

music

Carrer Major, 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

Vicenç Juan Rubí, director de la coral "Mont-Lliri"

Autor de nombroses composicions musicals, durant gairebé tota la seva existència ha estat en contacte amb aquest art

Per espai de 18 anys fou l'organista titular del santuari de Lluc

Es sacerdot. I a més de la seva vocació religiosa en té una altra: la música. Sobre aquest art i al llarg del diàleg li descobrim uns amplexos coneixements. Té una característica: està llarg temps escoltant el seu interlocutor i quan pren la paraula ho fa amb seguretat i autodomini. No és un senzill afeccionat al "bell canto", és una persona amb profunds coneixements musicals.

A més "d'arreglos" sobre peces musicals de compositors famosos, també és l'autor de nombroses composicions musicals, entre elles: "Salve Lucana Virgo Coronata", "Goigs a la Mare de Déu de Lluc", "Virolai a la Mare de Déu de Lluc", "Mon petit cel", "Polida" i "Ave Maris Stella", aquestes i altres gravades en CD.

Sortiren al llarg de la conversa multitud de noms de compositors, temes musicals, composicions antigues i modernes, amb belles i quasi oblidades melodies que emocionen els qui estimam la música... Conversant amb ell no esgotaríem el tema. Ens trobam davant una persona que durant quasi tota la seva existència ha estat en contacte amb la música. Forma part de la seva vida i l'estima. Ens referim a Vicenç Juan Rubí, l'actual director

de la coral "Mont-Lliri".

Va néixer el 1945 a Palma. Després dels inicis escolars amb les Franciscanes, passà al col·legi dels Teatins de Palma, i d'aquest centre educatiu, a Lluc. Un fet singular: li agradava la música, però entrà a formar part dels escolans a la sagristia. Ja d'estudiant s'integrà a l'"Schola Lucana" que havia fundat el pare

Ollers. Com és natural, estudiava solfeig. Temps després començà a interpretar temes musicals a l'orgue. Durant 18 anys fou l'organista titular del Santuari de Lluc. La seva estada a l'esmentat Santuari durà 25 anys.

D'un mode breu el nostre interlocutor ens va donant detalls de la seva vida. Uns ja esmentats més amunt, coneguts per l'entrevistador, però hem volgut deixar constància de tota la informació que ens anava donant.

Volem saber més coses: Com és, què pensa, què és la música per a ell i altres detalls de la seva vida.

– Hem notat –li deim– que molts dels temes que interpreta la coral "Mont-Lliri" són composicions espirituals, diríem més bé de tipus religiós, tenint-ho en compte. Què ens pot dir dels grans clàssics?

– Com a bon afeccionat a la música de qualitat, m'encanten tots ells. Uns més que els altres, naturalment.

– Aquí anàvem. Quins destaquen dins les seves preferències?

– És difícil –ens diu pesant les paraules– fer una selecció. Uns són admirables, genis de la música. Altres, se'ls ha d'admirar per la seva sensibilitat; tots tenen alguna faceta que els distingeix. Podríem anomenar Beethoven, Mozart, Chopin. Txaikovsky, Stravinsky... n'hi ha tants. Però el més admirat per jo és J. S. Bach. Fou un compositor fecund; amb la música expressava el seu sentiment religiós. Va ésser una referència per a tots els compositors que vingueren després. S'inspiraren en ell. Bach és l'estimat de la música, a qui tots els compositors haurien d'aixecar una oració abans de posar-se a treballar, com afirmava Debussy.

Vostè ens ha indicat abans que estant a Lluc interpretà a l'orgue durant 18 anys. Ens doni més detalls, més impressions. No prolifereu els organistes.

Ens mira con si lamentàs alguna cosa, algun fet.

Es Molí d'en Perons

R e s t a u r a n t

Tef. 971 64 60 99 • Carrer Molinar, 51 • Montuïri

– L'organista –ens diu– té un desavantatge respecte a la resta dels músics que interpreten amb altres instruments: no el veuen. Veure el músic quan interpreta una determinada composició, és també important per a un cert sector de l'auditori. Els seus gests reflecteixen sempre l'emoció per a l'obra que executa. Record que un dels meus professors de música em deia, referint-se a l'orgue: Pensa que toques per a cecs.

– En vistes a la preparació d'un possible o hipotètic concert, anomeni algunes composicions que formarien part del programa.

– Hi ha en aquest cas un detall important: S'ha de tenir en compte el tipus de públic que acudirà a l'audició. Si es possible s'han de conèixer tant com sia possible les preferències de l'auditori. Les peces que s'han d'interpretar han d'anar dirigides al seu gust. Ara bé, al mateix temps els concerts serveixen per educar musicalment el públic i presentar-li peces que no ha sentit mai.

– En breus paraules: què és la música per a vostè?

– La música –ens diu en to ferm i

reposat– és expressar a través d'uns sons, ja sia el cant o amb instruments, el que sent el compositor, el director o el qui la interpreta. Cada grup, cada orquestra o solista, té el seu caràcter, no ho oblidem.

– El gran públic coneix moltes composicions musicals a través dels cinema. Què ens diu dels compositors com Dimitri Tromkin, Max Streiner, Nino Rota i altres, sols per anomenar-ne alguns.

Està al dia. Aprecia aquesta música i els seus autors. Coneix i viu aquest art. La seva resposta ho confirma.

– Són extraordinaris –ens diu–; n'hi ha una sèrie d'ells que m'entusiasmen. A més dels que has anomenat podríem afegir-n'hi d'altres com Ennio Morricone, Maurice Jarré, André Prévin, Víctor Young... Són molts. Tots ells s'han de tenir en compte quan es parla de música. Aquests compositors amb les seves melodies recolzen la imatge i l'acció del film.

–Anomeni veus importants del cinema.

– M'agradaven molt i m'agraden Nat King Cole, Frank Sinatra, Dean Martín, Bing Crosby...

– Alguns films en els quals la música li ha cridat l'atenció o li ha agradat molt?

– Mira... "West Sida Story" de Leonard Bernstein, com també "Jesuschrist Superstar" d'Andreu Lloyd Webber, com també les melodies de "Sonrisas y Làgrimas" i "Mary Poppins", només per anomenar-ne uns pocs, amb la veu meravellosa de Julie Andrews...

– Sembla que dins la música actual abunda la percussió. Ens equívocam?

– És més fàcil, efectista i d'èxit momentani. Però crec que la vertadera música són les notes amb els seus silencis les que perduren al llarg del temps. L'efectisme de la percussió és momentani, com he dit, més primari; l'altra música és més de laboratori.

– Alguns músics mallorquins que destacaria?

– En diré uns quants, però com pots suposar n'hi ha més: Capllonch, M. A. Torrandell, Bartomeu Oliver...

– De Montuïri han sorgit dos

(Continua a la pàgina següent)

Camí de Ca'n Tamos, s/n
07230 - Montuïri
Tel./Fax: 971 64 66 49
clivetmontuiri@airtel.net

Clínica Veterinària

- ☐ medecina general
- ☐ vacunacions
- ☐ cirurgia
- ☐ raig X
- ☐ ecografia
- ☐ animals exòtics
- ☐ perruqueria
- ☐

CONCERTAU HORA

(Ve de la pàgina anterior)

compositors destacats: el pare Miralles i el pare Antoni Martorell. Li agrairíem un comentari d'un i altre.

– És una pena que el pare Miralles cremàs les seves composicions. Era un excel·lent músic. A rel del "Motu Propius" de Pius X per por de no estar a l'alçada del que volia l'Església. Existeixen les seves memòries; llàstima que no es publiquin per donar a conèixer la seva figura. Per cert, el breu motiu musical de quan la Mare de Déu bota en la processó de l'Encontre és seu. Hi ha altres obres seves, però no es poden acreditar.

– En quan al pare Martorell?

– El pare Antoni Martorell, és un gran músic. Ha desenvolupat al llarg

"El tema musical de quan la Mare de Déu bota el dia de l'encontre és obra del P. Miralles"

de la seva vida una gran tasca, un admirable treball pastoral-musical. És conegut i admirat internacionalment. Ha enriquit en gran mesura el repertori de l'Església de Mallorca. Continuament els mitjans de comunicació ens donen notícia del seus treballs. És una figura d'una talla que, com he dit, traspasa fronteres. Destacaria dins el seus treballs, tots admirables, les obres dels anys 1950-60. És difícil trobar les paraules per admirar la seva obra. Aquest és un

senzill i simple comentari. Hi ha per omplir moltes pàgines comentant la seva labor i la seva figura que tant és d'admirar.

– Per quins instruments musicals té vostè preferències?

– Majoritàriament pel piano i l'orgue.

– A nivell de l'Estat, quin lloc ocupa el cant coral de les Balears?

– Actualment desconec el lloc que pugui ocupar, però sens dubte la quantitat de grups corals que hi ha a les Illes avalua l'interès pel cant.

– Avui hi ha una vertadera invasió de música lleugera. Sorgeixen les composicions a dotzenes. Sembla que es té molta presa per donar-les a llum. Què opina?

– És difícil opinar –contesta–. Però com a detall et diré que alguns dels clàssics estava un any cercant un acord. Avui se sent de tot, però també hi ha bones composicions. Dins la música moderna hi ha gent que en sap. Abunda, però, molta llum, molt de fum, amb un renou extraordinari eixordador. Dins uns anys els joves estaran afectats de l'oïda. Ara bé –continua–, els "Beatles" eren excepcionals, únics. No ha sorgit encara ningú com ells. Si els compares, els altres poden aplegar.

– Sortint del tema i per acabar; la darrera pregunta: dins la literatura: per on s'inclina: per la prosa o la poesia?

– M'agrada la prosa poètica.

Així hem vist Vicenç Juan Rubí, el director de la coral "Mont-Lliri". Amb ell hem viatjat per un món màgic: el de la música. De la seva mà hem estat transportats per regions de somni, acompanyats sempre per aquest art.

Dins la conversa han sorgit altra volta els noms d'antigues composicions gairebé oblidades; mestres de la música clàssica i velles melodies han reaparegut de bell nou. Ha estat un plaer dialogar amb ell. Podem dir que viu la música. Hem estat hores canviant impressions que hem condensat dins unes poques pàgines.

L'afició per la música acosta les persones. Una comunitat que estima aquest art fa que l'harmonia, no només musical, sinó també social, sigui un factor important en les seves relacions.

MIQUEL MARTORELL ARBONA

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

ADROGUERIA I ELECTRODOMÈSTICS

DE PLAÇA

Telf. 971 64 62 50 • MONTUÏRI

Comprant a la vila feim poble

Set envasadores d'aigua, distingides amb un segell de qualitat

La Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria ha concedit el distintiu "Aigües de Qualitat" a set envasadores d'aigua de les Illes Balears. Aquesta campanya, finançada pel Consorci per al Desenvolupament de les Illes Balears, pretén, dins la promoció de productes agroalimentaris balears, fer una promoció especial destinada al sector de les aigües envasades, ja siguin minerals o de manantial. Així, es volen donar a conèixer les indústries de l'aigua a les Illes Balears, ja que contribueixen a un equilibri econòmic del territori.

Són set les envasadores que han estat distingides per aquesta conselleria: la menorquina l'Anzell, i les mallorquines Binifaldó, Font des Teix, Bastida, Ca l'Abat, Font Sorda i Font Major. Per donar a conèixer aquestes aigües s'han repartit uns 60.000 tríptics a tots els hotels i restaurants de les Illes, a més d'insercions de cunyes publicitàries a la ràdio i instal·lació de panells publicitaris.

A part de les qualitats d'aquestes aigües, gràcies a les quals varen ser declarades, en el seu moment, d'utilitat pública, el més important és el seu agradable sabor, i la sensació d'estar bevent aigua de qualitat. Realment els consumidors coneixen la qualitat d'aquestes aigües. Les garanties higièniques i sanitàries no només es mantenen sinó que han anat en augment amb els avenços tècnics i les exigències legals actuals; i tot plegat fa que l'Anzell, Binifaldó, Font des Teix, Bastida, Ca l'Abat, Font Sorda i Font Major figurin en la relació de les aigües minerals i manantials reconegudes a l'estat espanyol i algunes d'elles publicades en el Diari Oficial de les Comunitats Europees.

La marca Producte Balear

Així, la marca Producte Balear garanteix als consumidors que els productes que la porten han estat fabricats a les Illes Balears amb unes determinades condicions. Així mateix, entre els consumidors, aquesta marca és sinònim i garantia de qualitat i de producte elaborat a partir de matèries primeres produïdes a les Illes Balears.

Les envasadores d'aigua, així com altres indústries balears, des de fa un parell d'anys, han adoptat una política molt encertada que és la modernització de les seves estructures productives, l'aposta decidida per la qualitat i un canvi d'imatge dels seus productes que els fa molt més atractius al consumidor. Avui en dia no basta saber que un producte és bo, sinó que s'ha de demostrar cada dia.

A Mallorca arriben dotze milions de visitants a l'any, un percentatge important cerca alguna cosa més que sol i platja. Un vi, un oli, una aigua de qualitat... i són els pagesos, els artesans i els industrials els que, amb el seu esforç constant, fan de les Illes Balears quelcom més que un simple referent de sol i platja, una terra capaç de projectar el seu passat creatiu cap als majors reptes de modernitat.

Per això, la denominació de Producte Balear ha esdevingut, avui dia, tot un símbol de feina ben feta, fruit d'una tasca constant que recull el millor de la nostra tradició, i que fa del repte de qualitat la seva bandera davant uns consumidors cada cop més exigents.

Així, Producte Balear, certifica la procedència illenca dels diferents productes aportant un important element de diferenciació tant per als consumidors com per als productors i comerciants.

Les investigacions de Gabriel Verd Martorell a punt d'aclarir definitivament la mallorquinitat de Cristóbal Colon

Els ossos diran la darrera paraula

L'anàlisi de l'ADN, prova contundent

Després de l'exhumació dels possibles ossos de Cristòfol Colon a Sevilla el passat 2 de juny, on hi va assistir personalment el nostre paisà Gabriel Verd Martorell, hem volgut transmetre una part molt interessant de la xerrada que amb ell s'otinguérem referent a aquesta eixida a fi de donar a conèixer l'abast actual de les investigacions.

– Com va sorgir la idea de l'anàlisi dels ossos de Cristòfol Colon?

– Pràcticament l'equip de científics dirigits pel doctor Lorente, Director del Departament de Medicina Legal de la Universitat de Granada, tengueren, fa un parell d'anys, la idea de realitzar uns estudis dels ossos de Colon a fi d'aclarir dues coses: en primer lloc on es troben els vertaders ossos d'ell, com també comprovar la procedència mallorquina i a la vegada la d'esser fill del Príncep de Viana, tot mitjançant l'ADN.

– Quan començaren a desenterrar –per dir-ho de qualche manera– els ossos?

– L'exhumació dels ossos va començar dia 2 de juny a les 6 de l'horabaixa. En primer lloc a la Catedral de Sevilla, on es va obrir el mausoleu que custodiava els suposats ossos d'en Tòfol Colon, descobridor d'Amèrica.

– Pel que hem llegit se suposa que es tracta de la verdadera urna amb els ossos del descobridor.

– L'urna que contenia les despulles posava: "Aquí yacen los restos del Almirante Cristóbal Colon". Aquesta urna es va treure del mausoleu, la qual fou rebuda pels dos descendents d'ell, vius: en Jaume Colon de Carvajal i la seva germana, n'Anunciada Colon de Carvajal. Tot seguit l'entregaren a en Lorente com a Director del Departament de Medicina Legal i

Científica que ha de fer els pertinents estudis dels ossos, juntament amb altres persones. Damunt li posaren la bandera espanyola, si bé abans col·locaren una bastimentada, ja que l'urna estava molt alta, possiblement a uns tres metres.

– I després?

– Tot seguit ho traslladaren a la sagristia i a continuació ho dugueren allà on es troba la sepultura de Fernando Colon. Després uns operaris d'una empresa constructora aixecaren la làpida, si bé foren necessaris 7 o 8 homes. Tragueren l'urna que contenia les restes d'en Fernando i la posaren al costat de la del seu pare, en Cristóbal. Des d'allà es traslladaren a Granada per fer els corresponents estudis.

– Qui ho dirigeix tot?

– El director és el Dr. Lorente abans esmentat, un científic de gran prestigi internacional. Ara bé, aquests ossos igualment seran estudiats per l'FBI i un laboratori de Santiago, d'Espanya.

– Ja ha començat l'anàlisi?

– S'han fet els primers estudis per aclarir si pateixen alguna malaltia. I s'ha arribat a la conclusió que en Diego, que a Mallorca era conegut p'en Jaume, germà petit d'en Tòfol, del qual també a Sevilla foren exhumats els ossos, tenia els mateixos problemes d'artrosi. I això ja pot guardar una certa relació familiar. I en quan als posteriors estudis, com per exemple constatar-los amb els del Príncep de Viana, està previst que es faci dins uns 3 o 4 mesos.

– En conclusió?

– Si aconseguim haver trobat els vertaders ossos i és ver que és fill del Príncep de Viana, cosa que no dubtam, podrem assegurar que aquestes restes són les seves.

– On es troben les del Príncep de Viana?

– Estan en el Monestir de Poblet; i encara que diguin que són les seves, podrien no ser-ho. Ara bé, esperam que a la darrerria d'enguany ja podrem tenir resultats concrets.

– Aquestes dues persones que han anomenat al principi i que eren allà presents durant l'exhumació, Jaume i Anunciada, descendeixen d'en Cristòfol Colon?

– Sí, són la 18 generació, els quals, en línia directa, són descendents oficialment reconeguts com hereus dels títols, honors i privilegis que el Reis Catòlics atorgaren a Colon.

– Suposant que les proves definitives donassin resultat positiu; o sia, es comprovi que aquests són els ossos que varen pertànyer a Cristóbal Colon, què fareu?

– Crec que per a Mallorca seria un fet molt important. Si jo sempre he sostingut que en Colon era mallorquí, així es demostrarà que el descobriment d'Amèrica es féu amb tecnologia mallorquina. I més si tenim present que aquí hi havia grans cartògrafs. I una cosa molt curiosa que jo he ressaltat bastants vegades: a Mallorca el cartògraf Gabriel de Valseca l'any 1439 va elaborar la famosa carta nàutica que després va emprar Américo Vesputi per fer el viatge a Amèrica. I en aquesta carta, a la seva part occidental, més enfora de les illes Azores i Cabo Verde, s'hi troben enregistrades unes

A l'esquerra, en Verd a Sevilla mostrant el contracte de Colon i els Reis Catòlics amb motiu de l'exhumació de les restes de Colon.

A la dreta, el mateix Verd amb el Dr. Lorente, a Sant Salvador de Felanitx, en una visita que aquest féu a Mallorca

illes imaginàries que denomina til... Brasil... Man. I és curiós que a una carta mallorquina de més de 50 anys abans del descobriment s'hi troba la paraula Brasil, paraula que avui dona nom, com tothom sap, a un país d'Amèrica i que aleshores ja estava enregistrada a una carta nàutica mallorquina. D'aquí possiblement ve el nom de Brasil, ja que els corrents del mar, de l'Atlàntic, portaven troncs d'uns arbres que es coneixien a Brasil.

– Amb tot i amb això romandrà demostrada la mallorquinitat de Cristóbal Colon com també que era fill de Margalida Colon?

– Esper que totes les proves que he donat a conèixer a través del meus anys d'investigació, ara es reforçaran i se solucionarà aquest enigma històric.

– Aquestes investigacions, dins quins àmbits han repercutit?

– La seva repercussió ha estat molt ample: tant dins l'àmbit nacional com internacional. Per altra part cal especificar que també s'han d'examinar les suposades restes que d'ell es troben a Santo Domingo, on hi ha un monument al descobridor. D'això també s'han demanat permisos al governador dominicà, els quals suposam que prest tendem.

– Si s'arriba a la conclusió que esperau, les investigacions d'en Nito Verderna, d'Eivissa, com quedaran?

– Si bé totes les investigacions són respectables, les Nito Verderna sols se sostenen en la catalanitat o balearitat de Cristóbal Colon. Ell sosté que era

jueu, quan hi ha proves documentals en les quals s'afirma que els Reis Catòlics declararen noble a Colon; i això ja és una contradicció. I per altra part el projecte del descobriment d'Amèrica anava acompanyat d'un projecte d'evangelització, o sia dur la fe de Déu a totes aquestes terres descobertes, la qual cosa demostra que és pràcticament impossible que els Reis Catòlics confiassin aquesta missió a un jueu o a un jueu convers.

– I la teoria genovesa?

– La teoria genovesa va sorgir a través d'unes pistes falses, però tampoc concorden.

– O sia que totes les altres proves estan desbancades?

– Gairebé sí. Hem de tenir present que la personalitat de Colon i la realitat dels qui diuen que Cristóbal Colon era genovès, no concorden. O sia, un Colon fill d'un comerciant genovès que no va saber mai llegir ni escriure... no es po-

den admetre. En canvi ens trobam amb un Colon amb una cultura, que sabia llatí, que escrivia i redactava amb certa perfecció els diaris i cartes de navegació, que escrivia poesia, que era un gran mariner... I els genovesos no han pogut demostrar mai on va aprendre a navegar ni quines raons el dugueren a estar al servei de certes persones. I això és un fet que històricament mai no s'havia divulgat ni s'havia contemplat.

– O sia que la teoria teva sembla la definitiva.

– Puc demostrar bé que des que hem començat, mitjançant l'Agrupació Cultural Cristóbal Colon, a divulgar aquesta teoria a través d'internet i mitjançant uns butlletins que editam i que enviam a tota Amèrica, de tant en tant ens arriben cartes d'importants historiadors americans, els quals estan convençuts que aquesta teoria és la definitiva.

O. ARBONA

Montuiri

971 646 460

Bar Can Pieres

L'Anuari de l'any 1944

Temps de fam i de misèria

Aleshores l'economia i la subsistència era pitjor que durant la guerra civil

Fa uns mesos —era el febrer passat— vàrem publicar a aquestes pàgines un petit recull d'informació extret d'un anuari estadístic. El document era aproximadament de començaments dels anys setanta del segle passat.

El d'avui és ben bé del mateix estil, però retrocedirem un poc més en el temps, és l'*Anuario General de Baleares* corresponent a l'any 1944 en el qual també es detallen totes les empreses i negocis que hi havia aleshores a la nostra vila. Però abans de la relació que vindrà a continuació crec necessari fer, a mena d'introducció, una petita explicació del que passava a Montuïri i a la resta del món.

L'any 1944 fou el penúltim any de la Segona Guerra Mundial, la qual s'havia iniciada l'any 1939 i finalitzà —pel que fa a Europa— al maig de l'any següent 1945. Aquest 1944 fou un any decisiu per a l'esdeveniment del conflicte i amb una data històrica per la qual sempre serà recordat, la del 6 de juny, el dia D, el dia més llarg del segle, el dia que capgirà definitivament la victòria final cap al bàndol format pels aliats. Fou el dia en què les tropes d'aquests desembarcaren a les platges de Normandia, l'ocupació de París el mes d'agost següent i l'avanç

cap a les fronteres alemanyes acceleraren l'acabament de la guerra.

Pel que fa a l'Estat espanyol el començament dels anys quaranta són recordats, pels que els varen viure, com els anys més penosos del segle anterior. S'havia acabat la Guerra civil i començava la llarga postguerra que quasi bé durà tota la dècada dels quaranta i començament dels cinquanta —alguns, més pessimistes, diuen que durà fins a l'any 1975, l'any en què morí Franco—. Eren temps de fam i misèria, de cartilles de racionament i d'aïllament internacional. Fou l'etapa més dura del franquisme que destacà per l'autarquia econòmica i la complicitat amb l'Església Catòlica, vertader referent ideològic de l'època. Aquesta complicitat —el nacionalcatolicisme— durà fins al començament dels

L'any 1944 Ca ses Monges era Escola de nines

anys seixanta en què el Concili Vaticà II modernitzà les estructures d'aquesta institució, la qual passà de ser aliada a crítica amb el règim del General Franco.

A Montuïri, com a la resta de l'illa, la situació era pitjor que durant el conflicte. Mancaven alguns productes bàsics com l'oli, el sucre, etc. La fam aguditzava l'enginy i aviat aparegué el mercat negre i l'estraperlo, es canviava el blat o la farina pels productes que hem esmentat. El qui tenia un poc de terra menjava i el qui

no en tenia anava de rodolons. Evidentment alguns aprofitaren la situació per fer doblers a costa de l'ocultació del blat.

A Palma la situació era pitjor. Els ciutadans havien de baratar les seves pertinences, moltes dones es varen veure obligades a vendre els seus cossos per poder menjar elles i els seus. En resum, una situació infame.

L'Ajuntament de Montuïri era aleshores governat per una comissió gestora des del juliol de 1936 —situació que duraria quasi bé fins a finals dels quaranta— i el batle era Pau Servera Munar —de Son Toni Coll—. Les poques possibilitats econòmiques que tenia el consistori no permetien gaire alegries pel que fa a inversions i tan sols es procurava mantenir el que es tenia.

Vet aquí l'escrit:

Montuïri

Población de 3.034 habitantes de derecho y 2.943 de hecho, situado en el llano central de la isla, si bien el caserío se eleva sobre la cima de un empinado montículo. Dista de Palma 30 kilómetros y 20 de Manacor a cuyo partido judicial pertenece.

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

En aquests indets, l'any 1944 hi havia cafès, el cinema, forn, una botiga, barberia, teixits...

Tiene estafeta postal, telégrafo, teléfono y estación ferroviaria.

Las tierras de este término son muy buenas y producen excelentes cereales, almendros, higos, frutos y vinos.

Celebra sus fiestas el 24 de Junio y el 24 de Agosto, en cuyas fechas los típicos "cossiers" dan una de las más puras y bellas notas "Folk-lóricas".

A dos kilómetros del pueblo se levanta el Oratorio de San Miguel.

ABONOS

(Mayoristas)

Gomila, Bmé., C/. Gral Weyler
Mas, José, C/. Gral. Ruiz, 1

ALPARGATERIAS

Garcías, Gaspar, C/. Simón Capó

ASERRADEROS

Oliver, Bernardino, Carr. de Palma

AVES

(Especuladores)

Oliver, Antonio, C/. Palma
Pocoví, Catalina, C/. Gral. Franco, 26
Vert, Antonio, C/. Calvo Sotelo, 6
Verger, Miguel, C/. Gral. Ruiz, 7

BICICLETAS

Roca, Jaime, C/. Gral. Franco, 4

CAFÉS¹

Barceló, Bartolomé, C/. G. Ruiz, 8
Bauzá, Juana, C/. G. Ruiz, 5
Bauzá, Miguel, C/. Gral. Franco, 2
Jordá, Antonio, C/. García Ruiz
Mateu, Gabriel, Plaza de España
Meliá, Cristóbal, C/. Gral. Franco, 7
Miralles, Pedro, Plaza de España
Moll, Mateo, C/. Gral. Franco, 15
Pomar, Bartolomé, C/. Gral Franco, 11
Roig, Juan, C/. Gral. Franco, 14

1) Tots els cafès eren a plaça o als voltants

Sampol, Antonio,
C/. Gral. Franco, 2
Sansó, Jaime, C/.
García Ruiz

Plaza Vieja

CARNICERÍAS

Arbona, Catalina, C/. García Ruiz, 7
Noguera, Antonio, Plaza de España
Ribot, Miguel, Rector Escarrer

CAJAS DE AHO- RRO

Caja de Pensiones
para la Vejez y de
Ahorros. Oficinas,
Gral. Franco, 40

CALZADOS (Tiendas)

Pizá, Domingo,
C/. García Ruiz
Rigo, Melchor,

CARPINTERÍAS

Ferrando, Bartolomé, C/. Palma
Manera, Gabriel, Plaza Vieja
Roscar, Gabriel, C/. Palma
Oliver, Bernardino, Carretera de Palma
Sampol, Bartolomé, Plaza de España
Sampol, Juan, C/. Buenavista
Sastre, Mateo, Rector Escarrer
Verger, Juan, C/. Palma

(Continúa a la página següent)

Maurice Lacroix No. 52550-6755. Cava y Maravilla
en acero inoxidable. Cinturón de acero inoxidable
cuatro tornillos de ajuste en el fondo. Impermeable
hasta 50 metros. Garantía 5 años. 100 metros.
www.maurice-lacroix.com

Fermin
joyeros

Porto Cristo - Masacor - Cala Millor

MAURICE LACROIX
Switzerland
Tomorrow's Classics

(Ve de la pàgina anterior)

CEMENTOS

Miralles, Juan, C/. Emilio Pou, 15
Oliver, Antonio, Carretera de Palma

COMADRONAS

Garau, Magdalena
Miralles, Jerónima
Verger, Juana

COMESTIBLES

Gomila, Juan, C/. San Bartolomé
Mateu, Gabriel, Plaza de España
Mayol, Jaime, C/. Gral. Franco
Pocoví, Catalina, C/. Gral. Franco
Pocoví, Jerónimo, C/. San Fernando
Pocoví, Margarita, Plaza Vieja, 72
Sampol, Gabriel, Plaza de España
Verd, Antonio, Calvo Sotelo

CORDELERÍAS

Miralles, Bartolomé, C/. García Ruiz, 24
Simó, Nadal, C/. Gral. Franco

ESCUELAS

Graduada Niños
Unitaria núm. Niñas
Unitaria núm. Niñas

FARMACIAS

Verd, Jerónima, C/. Palma, 2

FERRETERÍAS

Bauzá, Jaime, C/. García Ruiz, 9
Cerdá, Francisco, C/. García Ruiz, 11

FRUTOS (Especuladores)

Martorell, Miguel, C/. Palma
Oliver, Antonio, C/. Palma
Pocoví, Catalina, C/. Gral. Franco
Verger, Miguel, C/. García Ruiz, 7

**GASEOSAS
(Fábricas)**

Lladó, Pedro J.,
C/. Quintana

**GASOLINA
(Surtidores)**

Sampol, Gabriel,
C/. Gral. Franco, 2

**GRANOS
(Mayoristas)**

Gomila, Gabriel,
Plaza Vieja, 7
Sampol, Antonio,
C/. Gral. Franco, 2

GUARNICIONEROS

Martorell, Jaime, C/. Gral. Frano
Pocoví, Margarita, C/. Palma

HERRAJERÍAS Y CERRAJERÍAS

Bauzá, Melchor, C/. Rector Escarrer
García, José, C/. Simón Capó
Lladó, José, C/. García Ruiz
Mezquida, Gabriel, C/. Baja, 1
Ribas, Bartolomé, C/. Gral. Franco

HOJALATERÍAS

Fuster, Gabriel, C/. Palma
Fuster, María, C/. García Ruiz, 17
Mayol, Gabriel, C/. Baja

MÉDICOS

Andreu, Florentino
Monedero, Gabriel
Munar, Matías
Oliver, Juan
Miralles, Gabriel, C/. Palma, 10
Pomar, Bartolomé, C/. Molinar, 2

MOLINOS

Gomila, Gabriel, Plaza Vieja, 7

S'Hostal oferia aquest aspecte a mitjan segle passat

Oliver, Antonio, Carretera de Palma

OBRAS (Contratistas de)

Miralles, Juan, C/. Emilio Pou, 15

PAJA (Minoristas)

Gomila, Bartolomé, C/. Gral Weyler

PANADERÍAS

Cloquell, Juan, C/. San Fernando, 44
Gomila, Antonio, C/. Baja
Moll, Mateo, C/. Gral. Franco, 15
Riera, Mateo, C/. García Ruiz, 3

PAPEL FUMAR (Venta)

Mas, José, C/. García Ruiz, 1

PASTA PARA SOPA (Fábricas)

Bauzá, Lzo., C/. Gral. Mola

PELUQUERÍAS

Fuster, Margarita, C/. Gral. Franco, 31
Mas, Matías, C/. García Ruiz, 6
Mayol, Gabriel, C/. Gral. Franco
Miró, Matías, C/. San Fernando
Pizá, Cristóbal, C/. García Ruiz, 8
Vich, Bartolomé, C/. Gral. Franco
Vich, Gabriel, C/. Gral. Franco

PÓLVORA (Venta)

Cerdá, Francisco, C/. García Ruiz, 11

PRACTICANTES

Miralles, Jerónima, C/. S. Bartolomé, 38

TABACOS (Expendedurías)

Mas, José

TEJIDOS

Cerdá, Cristóbal, C/. García Ruiz, 16
March, Juan, C/. Gral. Franco, 3
Pomar, María, Plaza de España

VETERINARIOS

Ginard, Francisco
Riutort Juan, María y José

Comentari i transcripció:
GUILLEM MAS MIRALLES

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

Cuina mallorquina
Forn de llenya

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Aprenents de sastresa

A Ca ses Comunes aquestes sis persones l'any 1953 cosien roba d'home. A l'hivern, dins la casa i a l'estiu, com en aquest cas, sortien al terrat per tenir un poc més de fresca. El mestre era en Sebastià Cerdà "Sastre" o "Pollo" i la resta, aprenents de sastressa, manco el qui seu a la màquina, que era un home. Així, d'esquerra a dreta veim Aina Horrach "Comuna" (†), Antònia Horrach "Comuna", Pep Bauzà "Rodetes", Sebastià Cerdà "Pollo" (†), Antònia Martorell "Peregoia" i Margalida Isbert "Fustera".

Antònia Arbona Rossinyol

Aquesta, sí, és la fotografia de la nova Presidenta del Patronat Cultural de Música de Montuïri, Antònia Arbona Rossinyol, que havia de sortir el mes passat i per motius aliens fou substituïda per la que va aparèixer a la pàgina 16. Per aquest motiu demanam disculpes, sobretot a les interessades

LAPIS

joies per a tots

- Taller propi artesanal
- Gran varietat de dissenys i preus
- Certificat de garantia i autenticitat

Obert 7 dies a la setmana, de 9,00 a 19,00 h.

Ctra. Palma - Manacor, Km 28 • 07230 Montuïri, Illes Balears
 Tlf. 971 16 16 00 • Fax 971 64 64 27 • www.lapis.com.tr • palma@lapis.com.tr

Les eres de Sant Joan

Es tracta d'un interessant relat on l'amo en Toni, basat en les seves pròpies vivències i xerrades amb altres bons pagesos, en el qual hi ha plasmat com era antany la temporada de messes, amb una descripció de més de 300 eres. Ens conta una petita història de cada una, la seva toponímia amb els noms i malnoms de les persones i famílies que hi batien. Les feines que comportava haver de segar amb falç o màquina tirada per bísties, les gavelles, lligar garbes, els cavallons, espigolar, restrènyer, garbejar, compondre una garbera per així tenir sempre garbes per afegir a la batuda, estendre els brins dins l'era, batre, fer neta la batuda, mesurar a barcelles el gra, entrar-lo a bon lloc, entrar palla al sostre, construir un paller a defora, i que l'amo en Toni ho ha escrit amb un llenguatge pagès, clar i amè.

El jorn del batre es començava de bon matí. En començar-hi a veure enganyaven la bístia al carro i partien cap al sementer o boci de terra a carregar de garbes. Arribats, es comença amb el restrènyer les garbes, carregar al carro llarg o amb bastiment ample, tenint esment a no carregar ni massa endavant ni massa enrera sinó repartint el pes per tenir millor estirar la bístia i equilibrar la càrrega perquè aquesta no trabuqui. Arribats a l'era espargir les garbes i estendre els brins, en haver estès, a berenar i de-

vers les vuit de matí, hora solar, que el sol començava a escalfar, posar les bísties, aclucar-les perquè no es maregin, embullar, treure la perxa i posar-se a batre. Les tocadetes, el que significa tocar la primera, que era la tocada mes llarga, les girades de les messes, tocar la segona i la tercera fins tenir-ho ben batut. Per tenir bon batre ha de fer bon sol, ha d'anar torrat, deien els homes d'era, així, amb bon sol, el gra s'esflora bé i la palla es fa curta i atupada. A les bísties, durant l'hivern i temporades de poca feina, les minven les racions de faves, garroves i civades i com que estan molt de temps dins l'estable sempre tenen la menjadora plena de palla i si aquesta ha sortit llarga i troncota no es mengívola. Ens ho ensenyen aquestes cançons que es cantaven damunt l'era a les tocadetes i que estan inserides al llibre. Diuen:

*Muletetes correu correu
la palla fareu menuda.
Si la feis llarga i troncota
a l'hivern l'hi trobareu.*

*No hi hauria cap somera
que batés un cavalló
si no fos pes carretó
que va darrera darrera.*

Descriu com per les possessions i altres cases de fora vila, les eres són permanents, estan construïdes de fa temps i a bastants llocs avui encara

estan allà mateix malgrat no s'emprin per batre. Però els pagesos petits per aprofitar terreny la construïen cada any.

Arreu de Mallorca no hi havia caseta que no tingués la seva era. A Sant Joan, el camí de ses casetes era al lloc on n'hi havia més. Des de damunt la de Can Picarola, que estava situada damunt un petit turó, pels seus voltats se'n comptaren prop de cent. A les tasques de batre hi participava tota la família, si eren possessions o cases benestants; tenien llogats homes d'era. Recalca l'importància de tenir una caseta amb un pouet per regar l'era i fer un poc d'hort regant a poalades.

Hi trobam també la feina de les batidores o màquines de batre que tot i que n'hi hagués de fa estona els petits propietaris seguien batent a l'era amb perxes i carretons, fins i tot per la possessions que disposaven d'aquestes màquines, a l'era hi batien les faves, cigrons, pèsols i demés llegums i el blat de llavor, perquè la batidora amb el cops de batram espatllava bastant el gra i es feia millor feina batent amb els carretons. En haver acabat de batre les faves, s'instal·lava la batidora a damunt l'era per batre-hi els cereals.

Aquest llibre és un grat record pels qui ho hem viscut i una explicació, i mostra pels joves que amb la seva lectura sabran unes historietes i de com era la pagesia mallorquina.

He romàs sorprès com, senzillament, explicant la vida de les eres sabem del tarannà dels pagesos i pageses de Sant Joan i que pels pobles rurals i Montuïri era un fet similar. Encara que l'autor ens digui que està escrit per un santjoaner i per als santjoaners, les tasques del segar i batre es feien de la mateixa manera arreu per la ruralia mallorquina fins passat mitjan segle vint, és un plaer llegir-lo, siguin santjoaners o no.

Completa al llibre amb cançons que es cantaven durant les tocadetes damunt l'era o hi fan referència.

Una diu així.

*Sa madona de sa Mata
enguany l'han feta segar
i si es torna descuidar
l'any qui ve la faran batre.*

Aquesta es refereix al fet que les

BIP **Super Montuïri**
supermercados **Extens assortit**
Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria • Xarcuteria Panaderia •

Fruita i verdura • Begudes • Neteja

I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n

Tlf. 971 64 67 60

Montuïri

A Montuïri, com a Sant Joan, el jorn de batre començava de bon matí, com es pot veure a la fotografia presa a la primera meitat del segle XX

madones, normalment en temps de segar i batre eren les cuineres i estaven enfeinades amb el preparar el berenar i fer el dinar. Per les possessions disposaven de l'ajuda d'una altra dona o criada que havien llogada. Així i tot a vegades les madones ajudaven a segar, i en haver escurat si venia el cas ajudaven a fer net, a granar l'era, a regar-la perquè no hi hagués pols per l'endemà estar tot a punt per estendre els brins i batre.

Quan el pagès començava a sembrar ja ho feia amb il·lusió i amb l'esperança que el sembrat brulli, creixi, i en arribar el mes de juny veure les espigues com el puny, daurades i ben granades. Llavors a damunt l'era un gros caramull. Que Deu mos do la Maina, (que vol dir abundor i que Déu ens ho augment) deien en haver ererat al moment que amb el mànec de les ereradores se senyava una creu al caramull de gra.

Uns versos del poeta santjoaner Miquel Gayà Sitjar donen entenedent la importància de tenir blat per tot l'any. Tenir la pasterada assegurada era un tresor.

Ompliu de blat retent les amplies eres donant la Maina als nostres sementers i apilonau immenses les garberes que són tresor dels bons santjoaners.

Ara anam a comprar el pa fet i la majoria de gent no se n'adona si hi ha o no bona anyada, però temps passat era greu el no tenir blat abastament per passar l'any.

L'amo en Toni, ha viscut de ben

prop la passada pagesia; ha segat escarades i batut cantant cançons damunt era. I des de fa uns anys, per enllestir aquesta narrativa, ha hagut de tornar lligar garbes, espigolar, fer una bona garbera, estendre els brins, batre i fer neta la batuda. Però no ha feta feina en va, les messes han retut, damunt la seva era li ha sortit un gran caramull de saviesa pagesa.

Que Déu li do la main!

SION NICOLAU

Nota.- Les eres de Sant Joan és el títol d'un llibre escrit per Antoni Sastre Gayà "de sa botigueta" (1925). Uns relats que venen a esser una petita història del poble de Sant Joan en temps de batre i particularment de cada família.

Gloses

Al director de Bona Pau

Nofre Arbona és un senyor de molt bona voluntat, durant mig segle ha estat de Bona Pau director. Quants d'esforç li haurà costat!

Enhorabona amb raó per lo bé que s'ha portat; gràcies per haver-me deixat ocupar un petit racó sempre que ho he demanat.

ANTÒNIA ADROVER

Un bon pagès

Un moscard, que feia arades, es mantins, d'albó, posà; i amb un poi anà a llaurar quatre-centes quarterades.

Dos-centes n'hi ha de sembrades de civada i favar i les naren a segar dues formigues baldades; les du a s'era a carretades un llagost jove d'Artà que ha promès que donarà a n'és qui li ajudarà una barcella de faves, que cellades i pelades són molt bones per cuinar.

TÒFOL MASSANET "PARRÍ"

Hotel Rural Es Figueras Nou Es Pati de Montuïri

Restaurant

Diligent servei

Amb totes les comoditats

Acurada atenció al client

Servei de noces i banquets

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

En processó

És molt possible que aquestes nines i adolescents d'entre 12 i 15 anys que formaven part de l'associació d'Aspirants d'Acció Catòlica de Montuïri es dirigissin ben ordenades en dues fileres pel carrer de Sant Bartomeu avall cap a Ca ses Monges. I al capdavant, com si obrís la processó, el rector don Gori amb capell i hàbit telar. I darrera ell, la nina que portava l'estendard o guió de l'associació.

Avui, moltes de les façanes d'aquest carrer han canviat de cara, com és el cas d'aquesta primera de l'esquerra que no s'assembla gaire d'així com era uns anys abans de 1950 en què fou feta aquesta foto. De totes maneres, la present instantània revela el comportament d'una generació que avui s'acosta als 70 anys.

Records d'infantesa

“Una coca de motlo”

Encara que *costura* és una escola de nines, al nostre temps, quan abans dels 7 anys, que era quan normalment es feia la Primera Comunió, anàvem a Ca ses Monges, la gent, encara que fóssim nins, deia *costura*. I en haver fet la Primera Comunió passàvem a l'escola pública, baldament que la majoria fos sols per pocs anys, perquè molts en tenir-ne deu o se n'anaven o ja se n'havien anat a fer feina a fora vila.

Devia ser l'any 1927, que era quan en tenia sis. Record que a Ca ses Monges aleshores teníem una monja i qui tothom li tenia por: era Sor Margalida. Una monja que semblava estava un poc avorrida. Era molt *curra*, de tipo i devia ser garrida quan era jove; però segons vaig saber va tenir *sa pigota* i

supòs que per això sempre s'estirava el vel, perquè no li veiéssim les cicatrius... i la cara la tenia horrorosa, tant si la miraves de prop com d'enfora. I no sols havia romàs picada, sinó amb unes marques repugnants.

Havíem de combregar aquell mateix any i en certa ocasió aquesta monja digué a un: *Pere: el actes de fe*. I ja ho crec, en Pere començà a expressar-se tan bé com sabia: ... *voldria amar-lo... i amb aquesta fe full viure i morir*. Però la monja no es va conformar i intuïnt que xerrava i no entenia el significat d'allò que deia, encara li pregunta: *Què vol dir amar-lo*. En Pere no contestava i la resta fèiem *sa mitja* perquè suposàvem que no contestaria bé. A la fi en Pere es va amollar amb

aquesta expressió: *Una coca de motlo*. Així i tot la monja ho va prendre bé, però tots nosaltres, encara que alguns tampoc ho sabíem però vèiem que no podia ser mai *una coca de motlo*, ens posàrem a riure; i això que aquesta religiosa tenia males bromes.

Avui, per cert —contava el qui ho narra—, als meus 82 anys he vist una fotografia emmarcada, la qual està a Son Coll, amb molts o gairebé tots els qui en aquell temps anàvem a costura, on hi està ella i sor Basília, una altra monja del convent de Montuïri a qui tothom apreciava, perquè era d'un caràcter totalment oposat a Sor Margalida. Idò bé, en aquesta foto hi ha els de la filera de damunt que són una *quinta* més vells i els de baix, nosaltres, i tant de nosaltres com dels d'un any més vells, ja en manquen més de la meitat. Han passat a l'altra vida.

Relatat per Guillem Ferrer Sampol

Vicenç Vaquer Verger, entrenador ciclista

Va començar fa vint anys amb en Tomeu "Rodetes" i en períodes alternatius s'ha cuidat de diferents equips

No fou un d'aquells nins o al·lots que des de petit s'inicia dins el món de les bicicletes. Més bé ja tenia diversos 29 o 30 anys quan en Vicenç Vaquer Verger "Rua" començà a ficar-se dins aquest esport, el qual, amb el pas del temps, li ocuparia bona part del temps lliure, encara que al llarg d'aquests darrers vint darrers anys li hagi suposat moltes alegries i també algunes decepcions.

– **Conta'ns, Vicenç, com foren els teus començaments?**

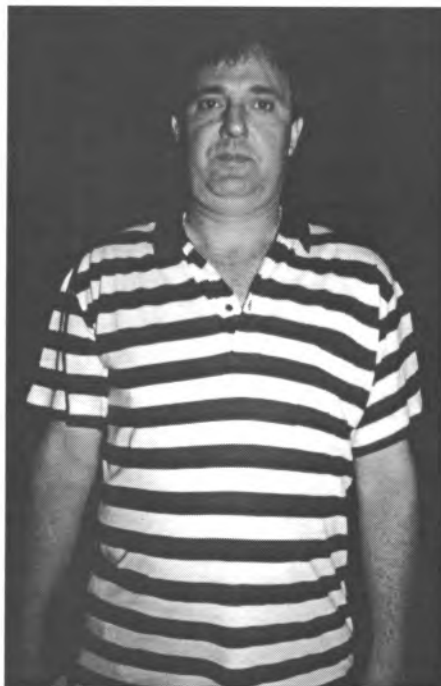
– Vaig començar amb en Tomeu Bauzà "Rodetes" quan, en aquells temps, ell era l'entrenador número u de Balears. Anava amb ell, però la meva missió era omplir bidons d'aigua per donar-los als corredors. També aprenia, naturalment. I a partir d'aquí vaig començar, tira-tira.

– **D'on eren els corredors al vostre esment?**

– En aquell temps de Montuïri no n'hi havia cap. Tots eren corredors de Palma, del Coll den Rabassa, de Son Ferriol, de Manacor i d'altres llocs.

– **Quin equip era el vostre?**

– En Tomeu era l'entrenador del "Derbi Casa Capó". Després va tenir el "Molins de Vent", i tot seguit el "Brasil" i ja amb aquest equip es va

retirar. S'havia cansat i havia d'atendre feines particulars.

– **I tu?**

– Va esser en aquest moment quan vaig agafar la seva successió. Vaig reunir un parell de corredors, dels quals molts eren de l'etapa d'en Tomeu, que es retiraven, ja que s'acostaven als 30 anys i estaven en baixada. Per altra part, en aquella època

tothom procurava cercar doblers i el ciclisme en donava pocs. Així i tot en vaig agafar dos o tres dels corredors que quedaven i altres tants d'altres indrets de Mallorca i així fou com vàrem continuar un poc la seva labor.

– **Així començares?**

– Sí. Vaig encetar la meua labor com entrenador d'"Olis Caimari", que ja era de Caimari. Poc temps després em vaig cuidar d'"Es Cruce", si bé encara els corredors no eren de Montuïri, sinó de pobles dels voltants. En Tomeu Arbona era el director general i president de l'equip i jo –deia en Vicenç– l'entrenador.

– **Quin temps durà aquesta eixida?**

– Aproximadament unes tres temporades, ja que "Es Cruce", que era el nostre espònsor, es va cansar i ho deixàrem.

– **I després?**

– També ho vaig haver de deixar un parell d'anys perquè el meu fill, que aleshores tenia 14 o 15 anys, volia jugar a futbol amb un equip de Palma, amb el Sant Francesc. Vaig exposar aquesta situació familiar als corredors i així fou com ho vaig deixar.

– **Però anys després continuareu.**

– Sí; tres anys després el meu fill pogué prescindir de mi i vaig tornar reprendre la meua dedicació al ciclisme, però en un principi com observador i de vigilador dins Es Pla. Més endavant tornàrem enllaçar altre pic amb les carreres i així fou com constituïrem l'equip amateur "Hierbas Túnel-Montuïri", ja que el primer era l'espònsor. Això fa cinc anys i així fou com vaig tornar entrar dins el món ciclista.

– **Aleshores, ja hi havia montuïrers?**

– Sí. Hi havia en Rafel Miralles "Costa", en Tomeu Amengual "de ses guàtleres", en Tomeu Bauzà "de sa Benzinera", el seu germà, el germà d'en Jaume, en Miquel Arbona

Manera
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

**FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA**

Magatzem i Oficina:
Cart. Manacor, km. 28'5

Tlf. Magatzem: 64 67 44
" " : 64 60 95
" Particular : 64 61 73

07230 Montuïri (Mallorca)

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

"Masseno". També hi havia dos o tres algaidins. Això, però, venien esser vells coneguts. Més que equip érem i som amics.

- Competíeu com equip?

- Sí. Com aficionats competíem al nivell màxim dins Mallorca: cicloesportistes, màsters de 30, 40, 50 i 60 anys, però mai com amateurs.

- En quines categories?

- La categoria màxima era la d'amateurs i elits, els quals corrien a part. Nosaltres fèiem el cinturó de Mallorca, veníem a estar a una passa del professionalisme. Corríem un ciclisme més d'aficionats, més per gaudir que no per competir seriosament, encara que lluitàvem formalment i ens esforçàvem molt més que els altres, perquè rivalitzàvem amb homes de 50 anys.

- Ja en teníeu d'edat?

- Comptàvem amb en Fermín Andrés, que ja tenia 50 i pico d'anys i encara corr. Era un dels bons; tant que va fer quart del món i primer d'Espanya. I corria amb nosaltres i estava fitxat amb "Hierbas Túnel - Montuïri".

- Això era en aquesta segona èxida?

- Sí. Començàrem a dur aquest trullet. Fèiem el que era el "Pla gros", que abans era l'únic Pla que hi havia. Llavors el xapàrem. Els més modests passaren a córrer el Pla petit i la resta, els més forts, el gros. Podíem elegir entre el Pla petit i el Pla gros.

«Els nostres corredors tenen moltes ganes de guanyar. Jo els qualificaria com a cans rabiosos... ara bé, està un poc desvirtuat»

- Explica't un poc més.

- El grup que corria el Pla petit venia a ser una cosa més amigable i el Pla gros, més competitiu. Participàrem 3 o 4 anys al Pla gros amb un equip molt bo i férem primers algunes vegades. Dins els socials, que érem cicloesportistes, màsters 30, 40, 50 i 60 anys. I dins aquestes categories érem el millor equip que hi havia.

- Participaven altres equips bons?

-Sí. Hi havia l'equip "Opel" d'Inca i alguns equips més, però pràcticament nosaltres dos érem els equips forts.

- Va durar molt?

- Fins l'any passat. Els meus pares començaren a necessitar la meua ajuda. Vaig considerar que aquesta segona etapa s'havia d'acabar, sabent que ells em necessitaven. Vaig avisar els corredors dient-los que l'any que ve haurien de prescindir dels meus serveis. O sia enguany.

- Com estava l'equip?

- Teníem devers 25 corredors fitxats i necessiten que qualcú els vagi darrere. Un dia entrenar, un dia anar al metge, un dissabte i un diumenge,

carreres... o sia, s'ha de perdre molt de temps anant-los darrere. I jo ja no ho podia fer.

- Què passà?

- El nostre equip es va desfer i els nostres corredors se n'anaren gairebé tots: un 90%. La majoria a un altre equip; molts a Sineu. I nosaltres, tenint gent que em pressionava perquè no ho deixàs del tot, decidírem fer un equip de set o vuit amics per participar i passar gust. Però a la fi no ha tornat esser així: tothom ha volgut competir i guanyar.

- I ara?

- Ara tornam tenir un equipet: el "Club Ciclista Montuïri-Hierbas Túnel", d'uns 10 o 12; però tots som amics, on ja no hi ha aquella pressió. I competim al Pla amb aquest equipet.

- Actualment, quants de montuïrers hi ha?

- En Biel Cerdà "Rupit", que és el president del Club; en Pau Gomila "Soqueta", el més jove, en Pep Cerdà i en David Colomar a més de tres o quatre de Palma. No els diria corredors ni equip, sinó un grup d'amics.

- Amb ells, quina és la teva funció?

- Realment faig les funcions d'entrenador, però no som l'entrenador. Vaig dins el cotxe, els xerr, els don aigua, els canviï un roda. Abans de començar planificam la carrera. I aquesta és ara la meua tasca. Repetesc: en pla d'amics. I entre ells hem fet un gran equip. I això és la mica d'història. Sols participam, a més de les 5 etapes del Pla de Mallorca, en tres o quatre carreres anuals. No competim tot l'any. Ve a ser una categoria d'iniciació, encara que molts ja han competit.

- I ja per acabar: com preveus al futur?

- L'any que ve comptam continuar en el Pla petit amb les mateixes condicions. Ara bé, els corredors d'aquesta categoria tenen moltes ganes de guanyar. Jo els qualificaria així. Tots són quasi com a cans rabiosos, tant que quan l'àrbitre pita, els de 60 anys, rapinyen; els de 50, mosseguen; els de 40, devoren; i els de 30 quasi duen un ganivet amb la mà. No hauria de ser així, però, evidentment, està un poc desvirtuat.

Restaurant
Cas Carboner (DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES...

Bufet diari de dilluns a dissabte
Mè, porcelletes, porcelles i altres plats per dur-se'n

Ctra. Manacor, km. 28 • Tlfs. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUÏRI

Els tres corredors montuïrers que participaren al Pla de Mallorca

A final de mes ja s'havia instal·lat la gespa artificial al camp de futbol

Digna classificació del CC Montuïri al trofeu "Pla de Mallorca"

El trofeu ciclista Pla de Mallorca-Gran Premi la Caixa, competició que patrocina el Consell de Mallorca, va animar el panorama ciclista de la nostra comarca entre el 12 de maig i el 15 de juny passat. Una de les seves etapes, la cinquena, va estar organitzada pel Club Ciclista Montuïri i patrocinada per l'Ajuntament del nostre poble. Va ésser el diumenge dia 9 de juny.

La primera cursa "Pla Petit", pels ciclistes més modestes, fou a una distància més reduïda: dues voltes des de Montuïri cap al creuer de Son Company tirant a ma dreta fins a Sant Joan i tornada per Son Costa. Guanyà el lloretà Rafel Bauzà i també hi participaren els montuïrers Pau Gomila i Biel Cerdà.

El "Pla Gran" era a cinc voltes pel mateix circuit i hi participà el montuï-

rer Rafel Miralles; però a la meitat de la quarta volta hi va haver dos accidents i les ambulàncies varen haver de partir amb tres ciclistes evacuats a centres hospitalaris. Ara bé, no hi hagué conseqüències greus i tots tres es recuperaren. Al quart pas per meta la cursa es va haver d'acabar i el triomf fou per Abdón Vich, del CC Montuïri.

Joan Salamanca (Fotomax) fou el guanyador absolut del Pla Petit i Miquel Àngel Cirer (Opel-Inca), el del Pla Gran, en el qual Abdón Vich ha estat el tercer classificat de la general i el millor dels cicloesportistes. Altres dos ciclistes del CC Montuïri, Andeu Guardiola i Fermín Andrés han estat els guanyadors de les seves respectives categories.

TOMEU ARBONA

FUTBOL

A finals de Juny ja s'ha instal·lat la gespa artificial en el camp, si bé les obres d'ampliació encara no s'han acabades. Es preveu, però, la inauguració a l'inici del Torneig de la Llum.

Darrers resultats de futbol base:

Infantils F-7

At. Peguera, 1 - Montuïri, 2
Montuïri, 1 - Es Liceu, 2

Benjamins F-7

Manacorins, 6 - Montuïri, 0
Montuïri, 1 - Cardassar, 9

Levi's

DIESEL

Avirex

Lee

MANS

L'Almoïna, 30 · Tlf. 971 16 84 56

▼

Porreres

▼

AVIA

CAT

A.R.T.

FEDERAL DE BICICLETES

adidas

E.S.

SES JARDINES

CTRA.MANACOR,KM.29,3

07230-MONTUIRI

TELF.971646146

Dues instantànies de la processó del Corpus d'enguany

Batejos Comunitaris

El proper diumenge dia 13 a les 18'00h celebrarem el sagrament del baptisme comunitari a la nostra església parroquial.

Missa de les 12'00

Durant els mesos de Juliol i Agost suprimim l'Eucaristia de les 12'00h dels diumenges.

Solidaritat amb les nines d'Hondures

La col·lecta que els infants de Primera Comunió d'enguany a favor de les nines d'Hondures ha estat de 680 euros (113.142 pessetes) Agraïm la seva generositat i la seva solidaritat. Creim que aquest gest és una petita mostra de fer possible una vida més digne per a tothom, sobretot pels més

pobres. Probablement aquesta quantitat és veurà augmentada pels infants que encara falten fer la 1ª Comunió.

Horari de despatx parroquial

Durant els mesos d'estiu el despatx parroquial restarà ofert els dimecres de 17'30 a les 20'30. Malgrat tot, per qualsevol urgència podeu telefonar al 606 11 07 84 o al 971 66 43 16

Nota introductòria. - Durant els mesos d'estiu reflexionarem sobre el tema de **La Pau i la Justícia, principi de les religions**. Aquest comentari estarà dividit en tres parts que comentarem durant els mesos de juliol, agost i setembre. Tant de bo que aquesta lectura ens fes a tots, més compromesos amb aquesta gran i noble tasca.

La Pau i la Justícia, principi de les religions (I)

0.- Introducció

La pau i la justícia són valors eminentment evangèlics. Al llarg de Nou Testament ens trobam amb actituds de Jesús que fan palès la seva lluita i la seva opció per aquests dos principis que haurien de ser el punt de partida de qualsevol grup humà.

Les religions, qualsevol religió, no sols les hauríem de promoure, sinó que també n'hauria de fer una opció profètica perquè la pau i la justícia, entre altres, són els principis que possibiliten el progrés i el benestar dels pobles.

Les religions, en la mesura que són instàncies que ens recorden allò que és Essencial, és a dir, l'Absolut, Déu. Són capaces també de mostrar-nos allò que és necessari per una sana i bona convivència entre els humans. Per tal motiu les religions sempre seran una mostra d'allò que s'ha de practicar i de viure per una millor convivència entre les persones i entre els pobles. També possibiliten un millor creixement personal, per així arribar a una millor descoberta d'un mateix.

1.- La Pau és fruit de la justícia

Són molts els documents de l'Església Catòlica que posen de relleu que la pau és fruit de la justícia. No és possible una pau vertadera i duradera que no tenguim com a suport la justícia. El document de la Conferència Llatinoamericana reunida a Medellín (Colòmbia) l'agost

de 1968 diu:

La paz es, ante todo, obra de la justicia. Supone i exige la instauración de un orden justo en el que los hombres pueden realizarse como hombres, en donde su dignidad sea respetada... Allí donde existen injusticias desigualdades entre hombres i naciones se atenta contra la paz".

No ho podem dubtar, la pau és una tasca diària i permanent. La pau no es troba sinó que es construeix. És per això que suposa una implicació permanentment i activa. Suposa una autèntica lluita per un canvi d'estructures que promoguin i possibilitin el bé comú per a tots. Suposa un treball constant per igualar les desigualtats existents entre les homes i dones i entre els pobles.

Sobretot les religions haurien de sentir-se profetes en el terreny de la pau i la promoció de la justícia i no sentir-se alienes a aquests principis. Com si aquests no foren la causa dels "fills de la terra". Els creients, siguin de la religió que siguin, no podem menysprear ni oblidar el problema fonamentals existents en el món. Tot el contrari, haurien de ser més sensibles i cada cop més, compromesos en la vida dels homes, sobretot dels més desprotegits. Gran part de la credibilitat de les religions es fonamenta en el compromís amb els més petits. És més, els correspon a les religions mostrar que en el profund de la seva experiència neix un torrent de tendresa pels més petits i desprotegits i un compromís fidel per la pau i la justícia. (Continuarà)

Noces d'argent

6 Juliol 1978

Elias Palmero Bacares amb Maria Antònia Font Miralles "Porrerenca".

Temps passat

10 anys enrere

Juliol de 1993

Inauguració de la piscina municipal

Després de molts d'anys de parlar-ne, el 3 de juliol del 93 fou inaugurada la piscina municipal en Es Revolt. A l'acte inaugural hi acudí molta gent i nadadors de vàlua oferiren diferents exhibicions. Per altra part, durant aquest estiu pogué ser utilitzada gratuïtament per qui volgué.

25 anys enrere

Juliol de 1978

Les excavacions de Son Fornés

Les excavacions i investigacions que començaren l'estiu de 1975 a Son Fornés continuaren tot aquest juliol per quart any consecutiu per un equip de 4 arqueòlegs de la Universitat de Barcelona, 4 estudiants de la mateixa facultat ajudats per 8 obrers d Montuïri i Lloret. A l'acabament ja pogueren afirmar de l'existència allà de tres èpoques distintes: Cultura talaiòtica (uns 800 anys aC), cultura republicana (S.II aC) i època imperial (S I al V dC).

50 anys enrere

Juliol de 1953

Inauguracions

El 18 de juliol de 1953 foren inaugurades diferents obres, com la urbanització del carrer Garcia Ruiz (avui d'Es Pujol), obrir carrer, millores de pompes fúnebres, biblioteca pública, llibretes infantils, extintors d'incendis, servei d'inspecció sanitària i altres de manco importància, per un pressupost de 181.000 pessetes.

Nou vicari

El dia següent, dia 19, arribava a Montuïri i celebrava aquí la primera missa el nou vicari Antoni Lladó Bosch.

100 anys enrere

Juliol de 1903

Canvi de recaptador executiu

Essent que l'agent executiu de l'Ajuntament, Pere Odon Mulet, no complia així com pertocava la seva comesa, el Consistori acordà a la sessió de dia 7, de juliol de 1903 destituir-lo i nomenar al seu lloc Gabriel Sampol Sastre, qui ja era receptador de l'Ajuntament.

Pluviometria

Juny de 2003

Dia 4..... 3'3 litres m²

Apotecaries

6 juliol	Ariany	27 juliol	Porreres
13 "	Montuïri	3 agost	St. Joan
20 "	Petra		

Cuinar en casa

Gelat "glacé"

Ingredients

4 ous • 200 gms. de sucre • 1/2 litre de llet • Un canó de canyella • Una clovella de llimona • Una cullerada de flam "Potax" diluïda amb llet.

Elaboració

El vermells d'ou es remenen amb el sucre i la llet, la canyella, la pell de llimona, la cullerada de flam diluït amb un poc de llet. Es bull amb molt poc foc remenant sempre. Es deixa refredar. Es fa sucre cremat i ho posam dins un motlle redó. Es pugen els blancs d'ou ben forts, es mesclen amb la crema i es fa gelar. Una vegada gelat es gira i feim tallades.

MARIA JUAN "CAN LLANERES"

Demografia

Juny de 2003

Naixements

28 maig.- Maria Rosselló Bauzà filla de Francesc Ignaci i Maria Antònia.

28 maig.- Maria Puigserver Mut filla de Joan i Maria Antònia.

31 Maig.- Nihad Karraz Tamimound filla d'Abmed i de Raissi.

Matrimonis

21 juny.- Francois Charles Michel Roger amb Maria Joana Risco Fernández.

Defuncions

Dia 7.- Rafel Fornés Vich "Mora" casat de 89 anys.

Dia 24.- Margalida Cerdà Miralles "Rossa", casada de 83 anys.

Glosa

Al nostre batle

Ja començ a estar cansat,
en s'edat que tenc, de cançons,
i esperant ses eleccions
per saber-ho, qui ha entrat.

Jo vaig prometre un glosat
i no m'empatx de raons;
en es poble n'hi ha molts,
un poc més de sa meitat,
que es vot pes batle han donat
perquè ell ja el té guanyat,
per afectat de favors.

Quatre anys més d'autoritat
li anirà bé, ja que en sap,
és molt bon home i honrat;
des de sempre ha demostrat
que cerca fer amistat;
i això és lo que agrada a tots.

AMADOR FONT

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Ctra. Montuïri a Porreres, Km.1 • Tel. 971 646 695 • Fax 971 161 503

MONTUÏRI

Pare i fill, ex-batle i nou regidor, satisfacció i esperança de perpetuar-se, políticament, la saga dels Ramonell

Per primera vegada en la història quatre dones ocuparan un escó a l'Ajuntament (a dalt). I moment que, presidit per Mateu Ginard, els nous regidors prenen possessió del seu escó dia 14 de juny pasat (a baix)

Tres autocars va omplir l'excursió que va organitzar la Banca March el 28 de maig passat, de la qual cal destacar, a més de l'ambient agadable i simpàtic que regnà en tot moment, la sortida a ballar de madò Fancisca "Prats", de 92 anys, amb el director de la sucursal de Montuiri, Gabriel Tous. Tothom ho va alabar, se n'alegrà i ho aplaudí. Foren 147 persones repartides en els tres autocars, als quals corresponen cada una de les fotos que mostrem, molt reduïdes.

La conferència sobre prevenció solar va interessar molt els assistents